

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Neovrgljive priče

Na praznik sv. Jožefa bomo po vseh katoliških cerkvah naše države molili za svoje preganjane brate v Italiji, kakor so nam veleli naši nadpastirji jugoslovanski škofje v znameniti okrožnici, ki smo jo priobčili 27. februarja. Naša molitve bo molitev krvnih bratov, ki jo narekuje predvsem krščanska usmiljenost in ljubezen do svojega bližnjega v skladu s prvo in največjo krščansko zapovedjo »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe«. Tudi zgodovinski listini, ki jih danes priobčujemo v celoti, sta nam v poročilo, da bo naša molitev v polnem skladu z duhom vesoljne Cerkve — saj drugače tudi biti ne more — in da je upravičena. O nepristranosti avtorjev priobčenih listin ne bo mogel dvomiti noben iskren zemljan, pa naj pripada ti ali oni veri, ti ali oni narodnosti. Listini sicer zadevata samo fašistična nasilja v Istri do državnozbornih volitev v l. 1921., a nista izgubili kljub temu nič na aktualnosti. Po zavzetju vlade fašisti niso prenehali z nasilji, po sklenitvi konkordata tudi ne. Skrunitev cerkve sv. Ignacija v Gorici, »policijska svara« slovenskim duhovnikom (do zdaj jih je že osem), konfiskacija župnika Essicha iz Kort, ki je bil izpuščen le na odločen nastop Vatikana, in nedavna konfiskacija župnika Rejca iz Sv. Križa, ter zatrtje vsega nabožnega tiska, da omenimo le nekaj tipičnih nasilstev, so pač dejstva, ki govorijo, da je položaj Cerkve na Primorskem celo slabši kakor leta 1921, v kolikor danes ne izvršuje nasilja nad Cerkvijo in njeno »svoščino« samo »nedejavni elementi« (»istični četaši«).

Boj se je bil prenesel iz Istre, odkoder je bila slovenska duhovščina že pregnana, na Tržaško in predvsem na Goriško.

Ce ni sedanjí sv. oče v tako javni obliki protestiral proti preganjanju Cerkve na Primorskem, kakor je to storil papež Benedikt XV., s tem pa še zdaleč ni rečeno, kakor to trdi fašistični tisk, da je s sedanjim položajem Cerkve zadovoljen. Kakor je že neki nemški katoliški časnikar v svojem poročilu iz Rima omenil, je sv. oče že večkrat potegnil za narodne manjšine v Italiji; ni pa hotel uporabiti krepkih sredstev, »da ne bi radi fašistične reakcije dosegel bas nasprotnega, to je še poslabšal položaja narodnih manjšin«. Za stališče sv. očeta, ki mu je poleg cerkve na Primorskem pri srcu tudi cerkev v vsej Italiji — fašistična reakcija bi veljala tudi tej — govori tudi konfiskacija župnika I. Rejca, ki se splošno smatra za odgovor na okrožnico jugoslovanskih škofov.

Tržaško-koprski škof Angel Bartolomasi, ki je bil med vojno in je danes zopet vojaški škof, je po strahovitih nasiljih, ki so jih uprizorili fašistični četaši

»v Istri in ki so za časa državnozbornih volitev 1921 dosegla višek, je v škofijemski listu na uvodnem mestu objavil to-le porazno obsodbo:

»Protestiram proti navalom, ki so se izvršili na cerkve, župnišča in župne urade. Protestiram proti razmetavanju knjig, matic, slik, pohištva in svetih predmetov. Protestiram proti grožnjam, izrečenim s strahovanjem in orožjem; proti besnemu mučenju, proti ranjenju in pretepanju župnikov in kaplanov, ki so bili s silo iztirani in prisiljeni, da bežijo. Zapustiti so morali več kakor deset župnij in kaplanij, ki so sedaj oropane sv. opravil in duhovne pomoči.«

»Nikakor se ne morem strinjati in ne morem dovoliti, da si gruče državljani, ne oziraje se na cerkveno in državno avtoriteto, teptajo državne zakone, zakone pravičnosti in človečnosti, prilastajo pravico do sumaričnega postopanja in to le radi praznega obrekovanja ljudi, ki so prevzeti strarskih strasti. Taki čini niso le izrodni krivičnosti, temveč so pravcate krutosti in javne nadloge, posebnost kadar se izvršujejo proti neoboroženim ljudem, oropanim vsake pomoči in samoohranbe.«

»Odkrito priznavam, da bi si ne bil nikoli mogel niti zdaleč misliti, da pridejo nad me dnevi, ko bom moral vršiti to žalostno dolžnost.«

Škof Bartolomasi se je tudi pritožil v posebni poslanici na sv. očeta Benedikta XV. zaradi nezaslišanih zločinov nad slovensko duhovščino in svetimi stvarmi. Na to poslanico je Benedikt XV. odgovoril z zgodovinskim pismom, ki bo vedno v velik ponos katoliški cerkvi, ker predstavlja neovrgljiv dokaz, kako brani katoliška Cerkev pravico narodnih manjšin do samobitnega verskega, kulturnega in narodnega življenja.

Znamenito Benediktovo pismo se glasi: »Castitemu bratu Angelu Bartolomasiu, trž. in koprskemu škofu, Benedikt XI. Castitemu bratu pozdrav in apostolski blagoslov!

Z veliko žalostjo smo doznali od raznih strani, da mučijo in trpinčijo nekateri hujskači večino onih istrskih duhovnikov, ki skrbijo za vero hrvatskih in slovenskih vernikov.

Znano nam je, da so postali ti duhovniki radi krutega preganjanja zlohotnežev žrtve krvavih surovosti in vsakovrstnega zasramovanja, čeprav jih ne morejo drugega zločina obdolževati, ko tega, da so iste narodnosti in istega jezika, kakor njihovi verniki, ki so jim bili od zakonite cerkvene oblasti v skrb izročeni, da te vernike ljubijo in ščitijo. Se bolj nam pa tare srce, da se te grozote, kakor čujemo, izvršujejo nekanizirano. To povzdiguje nesramnost omenjenih zločinskih ljudi, podpira njihovo nasilnost ter vpliva še večji strah in še večjo pobitost v dušo neoboroženih žrtev. Trdno smo sicer verjeti, da vsi nepokvarjeni ljudje ta dejanja hudo obsojajo, tudi ne dvomimo, da se bodo po umiritvi političnih bojev vsi oni, ki so ta zla dejanja izvršili, svojih dejanj kesali in se jih sramovali. Vendar moramo v imenu svoje papeške oblasti odločno obžalovati, da se iz nezdravih političnih nagibov tako hudo in tako neizmerno krši pravica in človečnost. S tem se dela očitna škoda tudi ciljem, v katerih imenu se izvršuje nasilje. Oh, da bi ne bil tako nenaraven položaj sv. stolice! Razmere, v

Proti poganskemu nacionalizmu

Nemški škofje obsojajo politično posurovelost in propagando sovraštva nemških nacionalstov

Berlin, 14. marca. Največjo pozornost po vsej Nemčiji je vzbudilo pastirsko pismo katoliških škofov Porenja o narodnih socialistih. Okrožnico so podpisali kölnski nadškof, kardinal Schulte, in škofje münsterski, osnabrški, trevirski in limbuški. Uvodoma pravijo škofje, da jih že dolgo spranjuje tako duhovniki kakor posvetnjaki, posebno oni, ki se bojujejo v prvih vrstah javnega življenja, kakšno stališče naj zavzamejo napram narodnemu socializmu, kateremu sledi zlasti veliko mladine.

Škofje pravijo nato, da so upali, da bodo voditelji narodnega socializma s časom sami pojasnili svoj program, v kolikor se tiče svetovnega nazora, in da se bo morebiti izkazalo, da so nekateri trditve njihovega časopisa bile samo prehodni pojav razgretih političnih strasti. Toda zgodilo se je nasprotno: nacionalni socializem takto po svojih publikacijah kakor po shodih čedalje bolj poostrejuje svoje protikrščansko stališče in oznanja neke vrste plemensko religijo, semintja površno prikazuje v krščanskih formulah, ki zakrivajo čisto pogansko bistvo narodnega socializma. Zato smo — pravijo porenški škofje — bili zdaj primorani, da sledimo zgledu g. kardinala, vratislavskega nadškofa, in pa škofom Bavarije, tem bolj, ker odgovorni voditelji narodnega socializma po teh opominih niso niti najmanj predelali svojih protikrščanskih izjav, ampak celo še bolj očitno kažejo svojega protikrščanskega duha.

Po tem uvodu izjavljajo porenški škofje, da na enak način kakor socializem in komunizem, ki je iz socializma izšel, obsojajo tudi narodni socializem. Pri tem sledijo popolnoma smernicam papeža Pija XI., ki je obsodil Action franciscane, koje svetovni nazor je evidentno soroden zmotam nemških narodnih socialistov. Mi krščanski katoliki ne po-

znamo nobene plemenske religije, ampak samo razodetje Jezusa Kristusa, razprostrajoče se po vsem svetu, ki je prineslo vsem narodom isti zakon verskih resnic, iste zapovedi življenja in iste ustanove milosti. Treba je le, da vsak narod in vsako plemo zemlje v skupnem kraljestvu božjem doprinaša k njega polnemu razvoju vse tiste dobre osobine, ki so vsakemu narodu lastne. Zato pa katoliki tudi ne poznamo nobenega nacionalnega cerkvenega organizma, ampak Cerkev in njen vrhovni poglavar ter njeni pastirji so za ves svet in za vse narode. Katoliška cerkev ni nacionalna, ampak univerzalna cerkev.

Iz tega pa ne sledi, da bi katoliška vera preprečevala solidarnost vseh, ki pripadajo nemškemu narodu. Narobe, vera samo odobrava, da nemški narod razvija narodne in moralne vrednote, katere mu je božja previdnost podelila: to je globino čustva, vztrajno voljo, čut zvestobe in lojalnosti, ki naj ga uveljavlja napram drugim narodom. Spričo sedanjega žalostnega položaja tega naroda, spričo velikih krivic, ki jih trpi, je treba, da odločno poudarja svoje pravice v zboru narodov. Toda te plemenite težnje nemškega naroda ne bodo imele nobenega učinka, ampak bodo povzročile le še večje nevarnosti za nemški narod, ako ne bodo rodile v resnici resnih, velikih in etično dobrih dejanj.

Vera pa zahteva tudi, da se ima ljubezen do naroda in do domovine v prvi vrsti raztezati na lastne sonarodnjake, ki trpijo gospodarsko bedo in brezposelnost. Ta ljubezen zahteva od nas, da smo pripravljeni k vsaki žrtvi in bremenom, katere nam nalaga zakonita oblast v splošni nagor in v omilitve gospodarske bede našega naroda. Resnična narodna in domovinska ljubezen pa terja od nas tudi, da nad vsemi stanovskimi in razred-

nimi razlikami, brez razlike vere in stranke, vsi solidarni brez brezplovnih polemik iščemo vso roko naše bede in skušamo sboljšati naš način življenja in naš gospodarski in družabni red.

Enako kategorično pa zahteva narodna in domovinska ljubezen, da vsak spoštuje različno prepričanje drugega, in če vzdržujemo bodisi v časopisu bodisi na shodih svoje mnenje, da to storimo v dostojnih formah, katere nam nalaga naša krščanska kultura. Z veliko bridkostjo v srcu opazujemo, kako se sinovi istega naroda med seboj sovražijo in kako si večkrat stojijo v različnih sovražnih skupinah nasproti pristaši iste vere in sinovi iste sv. Cerkve.

Zato z največjo odločnostjo opominjamo svoje vernike, da se kristjani tudi v borbi zoper krivico, laž in nasilje ne smejo dati zavajati k taki obrambi, ki ni združljiva s moralnimi zapovedmi krščanstva. Ozračje sovraštva, ki grozi uničiti narode, moramo postaviti nasproti ozračju ljubezni. S tem ne razumemo strahopetne odjenljivosti, ki h krivici in nasilju molči, ampak ljubezen, ki usmerja pogumna dejanja in ne ruši, ampak gradi.

Zato prosimo Boga, da nagne srca narodov, da se bodo medsebojno v miru razumeli, kar edino bo tudi našemu narodu in naši domovini pomagalo k novemu dvigu in boljši bodočnosti.

Berlin, 14. marca. AA. Odbor za poslovnik je predlagal plenumu, naj potrdi zaporno povelje proti nacionalno-socialističnemu poslancu dr. Göttsche. Hkrati predlaga, naj parlament dovoli, da bo izvršena zaporna kazen nad nacionalno-socialističnim poslancem dr. Münchmeierjem. Odbor poziva naposled predsednika parlamenta von Kardorffa, naj razglasi v plenumu, da bo uvedel v bodoče ostrejšo kaznovno prakso za žalitve parlamenta in da bo njegovo čast branil tudi s sodiščem.

Nove melodije iz Rima

Velik zunanepolitični govor Grandija — »Misija Italije - misija sprave med narodi«

Rim, 14. marca. kk. Danes popoldne je zunanji minister Grandi končal zunanjepolitično debato v fašističnem parlamentu z velikopoteznim govorom, v katerem je razvijal splošna načela italijanske zunanje politike. Ta načela so: 1. razorožitev kot sredstvo problema varnosti. 2. gospodarska vzporeditev evropskih držav med seboj, da se rešijo naraščajoče krize, in 3. ožja solidarnost med evropskimi državami. Nobena teh treh točk pa se ne da z gotovostjo doseči brez politike mednarodne enakosti vseh in mednarodne pravičnosti. Italija je zato kot prva izmed zmagovalnih držav ponudila premagancem roko. Italijanska politika meri na sodelovanje z vsemi narodi in na odstranitev surove ločitve med zmagovalci in premaganci, tudi glede razorožitvene konference l. 1932, na katero bodo prišle vse države pod enakimi pogoji težkega problema razorožitve na suhem in v zraku. — Glede razorožitvene konference je Grandi ugotovil par pomembnih dejstev. Tako je navedel, da se izjava, zakaj se francosko-italijanski pomorski dogovor v Rimu smatra za dragoceno pripravo te konference, tiče samo vprašanja omejitve oboroževanja na morju, da pa tudi kaže pot, kako bi se lahko omejila oboroževanja vsake vrste. Načrti za razorožitev, ki jih je izdelala pripravljalna komisija, še nimajo nobenih števil. Najvažnejše je torej še treba storiti. Italija vidi v načrtu konvencije sredstvo, kako privedi razorožitev iz neplodnega govorenja na pot praktičnega uresničenja. Italija ni sprejela načrta v vseh njegovih delih, poslušala pa se ga bo, da prepreči, da se ne bo kdo izognil obveznosti razorožitve. — Dalje je zagotavljal Grandi, da Italija nima nobenih predsodkov proti ideji evropske unije in da je pri-

pravljena sodelovati pri uresničenju. Smatra pa, da iskreno in učinkovito sodelovanje med evropskimi državami ni mogoče brez politike enakopravnosti in mednarodne pravičnosti. Zato je Italija proti tendencam za ustvaritev sklenjenih sistemov v Evropi. Ti sistemi so najvažnejši vzrok motnje miru med narodi. Vsak novoustvarjeni blok mora nujno povzročiti protiblok. To ustvarjanje blokov in vojaške aliance so negativni elementi za ohranitev miru. Misija Italije je misija ravnoteže in sprave med narodi. — Glede francosko-italijanske pomorskega sporazuma je izjavil Grandi, da sta oba naroda doprinesla gotove žrtve, da se izogneta uničujočemu oboroževalnemu tekmovalstvu. Grandi je izrecno oznanil ta sporazum kot začasn timer vivendi, ki pa ustvarja atmosfero, da se rešijo drugi, za mir Evrope nič manj važni problemi. S tem sporazumom se je spravil s pota nesporazum, ki je močil razmerje med Italijo in sosednim prijateljskim narodom. — Zanimivo je še, da se je Grandi v svojem govoru priznal za locarnsko politiko.

Pariz, 14. marca. kk. Obisk italijanskega brodograditeljskega podjetja v Alžiru je povzročil navdušene obojestranske prijateljske manifestacije. Italijanski konzul Bucci je na slavnostnem banketu guvernerja slavil neomajno prijateljstvo obeh latinskih sester, ki je potrjeno po zadnjem pomorskem sporazumu. Generalni guverner je nato odvrnil, da sta se potem, ko so bile odstranjene sence nesporazumov, oba naroda zavedla svoje skupne usode. — Briand pa je včeraj pred pristojnimi senatnimi komisijami v svojem poročilu o mornariškem kompromisu demantiral iz italijanskih virov prihajajočo vest, da namerava francosko brodogradje obiskati vojno pristanišče v Spezii.

Po povratku moskovskih romarjev

London, 14. marca. os. (Izv. »Slov.«) Angleški listi so posvetili največjo pozornost potovanju nemških industrijalcev v Moskvo in v industrijskih krogih je vladalo veliko zanimanje za »odpustke«, ki jih bodo nemški tovarnarji prinesli s svojega romanja v Moskvo. »Times«, ki so o ruskih razmerah izredno dobro informirane, registrirajo z veliko rezervno optimistične izjave Nemcev ob svojem povratku, češ, da ni težko dobiti naročila od sovjetov, ampak da je mnogo težje dobiti plačilo. Zadaž za naročila se skriva torej vprašanje kreditov, o katerih pa nemški industrijalci nečesto govorijo. Isti list ve poročati iz zanesljivega vira, da se potovanja niso udeležili bančniki, akoravno so sovjeti to zahtevali. Bančni zavodi bi bili seveda pripravljani dati nekoliko denarja oziroma odpreti Rusom kredite, toda oni zahtevajo državno garancijo v višini 75 odstotkov.

katerih živimo, so pač take, da zabranjujejo, da bi prišel naš glas do onih, ki bi morali braniti svobodo svete službe in ščititi nedotakljivost vseh naših sinov, ki so bili s silo oropani svojih pastirjev.

Vsekakor pa ne bomo opustili ničesar, da se napravi konec toliki sramoti. Cim bolj nedostaje človeške pomoči, tem iskreneje bomo rotili za podporo dobrotnega Gospoda, proseč Ga miru, ki to-

liko časa hrepeni po njem svet. To smo Ti hoteli, častiti brat, pisati. Kajti nič ni bolj sladkega skupnemu očetu, kakor da je deležen bolečin svojih sinov in jim prinaša kolikor mogoče obilne tolažbe.

Zelim Tebi, častiti brat, vsem istrskim duhovnikom in istrskemu ljudstvu nebeških darov, zagotavljač Vas svoje očetovske dobrotnosti in pošiljač Vam iz dna srca Apostolski blagoslov.

Proti dubrovniškemu školu

Rim, 14. marca. »Giornale d'Italia« priobčuje navodila, ki jih je poslal dubrovniški škof župnikom glede javnih molitev za Slovence v Italiji v smislu okrožnice jugoslovanskih škofov. Navodila so posneta po »Narodni Svijestici«. Nato pripominja list, da predstavljajo ta navodila nov dokaz, da je imela okrožnica jugoslovanskih škofov političen namen; kajti dubrovniški škof pozivlja vernike naj molijo za »svobodo Reke«. S tem je dubrovniški škof stopil na poseben politični pozorišče in napoveduje boj Italiji, ko je Reka vendar italijanska.

Velikodušno darilo sv. Očetu

Milan, 14. marca. AA. V Livornu je premislil Nizozemec Pete. Bil je poslednji član svoje familije. Vse svoje premoženje, ki ga cenijo na 12 milijonov lir, je zapustil papežu. Že za svojega življenja je podpiral katoliške šole, cerkve i. t. d.

Zagrebski kvartet na Dunaju

Zagreb, 14. marca. ž. Pod pokroviteljstvom poslanika dr. Angelinovića bo zagrebski kvartet imel 7. aprila v Koncerthausu prvi koncert. Na programu bodo kompozicije komorne muzike. Dne 6. aprila bo imel isti kvartet v dunajski radio-postaji koncert jugoslovanske komorne muzike.

Dr. Marinković se vrnil

Budimpešta, 14. marca. ž. Preteklo noč je z OSE prispel sem jugoslovanski zunanji minister dr. Voja Marinković, ki se vrača v Belgrad z Dunaja. Na kolodvoru je čakalo več madjarskih časnikarjev. Ker pa je dr. Marinković spal, ga časnikarji niso mogli videti. Obenem se je z njim v istem vlaku vozil romunski poslanik v Londonu Titulescu. Sprejel je sotrudnika »Pesti Napla«. Dejal je, da se je z dr. Marinkovićem slučajno sestal na Dunaju in da je to srečanje z dr. Marinkovićem interesanten slučaj.

Belgrad, 14. marca. ž. S snočnim brzovlakom se je vrnil v Belgrad zunanji minister dr. Voja Marinković. Na postaji so ga sprejeli ministri osebni prijatelji, pomočnik ministra Konstantin Fotić, načelnik političnega oddelka zunanjeja ministrstva Pavle Karolić, šef kabineta Boža Kovačević, šef protokolov Novaković Ilja.

Slovenski obrtniki za skupno zbornico

Včeraj popoldne se je v prostorih zbornice TOI vršila seja širše uprave Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani, ki so ji prisostvovali tudi načelniki nekaterih ljubljanskih zadrug. Obravnavati so vprašanje sistema zbornice. Po nagovoru predsednika Jos. Rebeka je imel daljši govor predsednik belgrajske zbornice Milan Stojanović, nakar se je razvila živahna debata, v katero so posegli Ivan Jelačin, zbornični predsednik, Lovro Pičman, Pristov, Malo-žbič, Ravnikar, Ogrin, Dr. Petran in gen. tajnik g. dr. Fran Windischer. Nato so prečitali izjave obrtnih zadrug iz bivše ljubljanske oblasti, ki so se z veliko večino izjavile za skupne zbornice. Razprava je bila zelo živahna in je trajala brez prestanka celih pet ur. Pripomniti je treba, da na konferenci ni bilo zastopano obrtništvo iz bivše mariborske oblasti, znano pa je, da so tamošnje obrtne zadruge z skupne zbornice.

Sovjetsko »vino«

Trst, 14. marca. ž. Obласти so odkrile, da se nahaja v sodih, ki so iz Rusije prispeli deklarirani kot vino, komunistična literatura.

Pjatiletka

Parmentier, znani francoski gospodarstvenik, ki je eden glavnih sodelavcev na Dawesovem in Youngovem načrtu, se je vrnil iz Rusije in povedal, v »Matinu« (20. febr.): Pjatiletka bo uspela! Boljševiki so v prvih dveh letih izvedli 75 do 80% del, ki so bili za to dobo v načrtu. Še mnogo večji bo napredek v tekočem gospodarskem letu. V obrat stopi 500 novih industrijskih obratov. Vršne se ogromne investicije, i. t. d. V evropskem časopisu je zašumelo. Kakor so preje nekateri gospodarski delo sovjetov čisto bagatelizirali, tako sedaj naenkrat odkrivajo neizmerne številke, seštevajo in odštevajo, v vsem pretiravajo, pri tem pa kličejo: Evropa, otmi se, če se moreš!

Boljševiki, ki dobro poznajo svoje razmere, morajo imeti nad tolikšno časopisno paniko posebno veselje. Ni dvoma, da ima Rusija možnosti za naravnost ogromen gospodarski napredek. Prav tako je gotovo, da bodo boljševiki napeli vse sile, da se izvijejo iz železnega gospodarskega obroča tako zvanih kapitalističnih držav in da na domačem ozemlju vstvarijo proizvodnjo, ki ne bo zadostovala le rusku trgu ampak ki bo uspešno konkurirala tudi na inozemskih trgih. Toda z ustvaritvijo veleindustrije gospodarski problem komunističnega gospodarstva še daleko ni rešen.

Oni, ki napovedujejo, da bo sovjetska industrija tudi v bodoče hitro napredovala, utegnejo imeti prav. Vprašanje pa je, ali je hiter industrijski razvoj tudi že zadosten dokaz za pravilnost obstoječega gospodarskega sistema. Vladajoča komunistična stranka ga vsekakor forsira, to pa ne toliko z gospodarskih, kakor političnih razlogov, ki so zanje vedno bolj najbolj merodajni. Komunistična stranka rabi zaslonbe med narodom. Dobro se zaveda, da med kmeti nikdar ne bo dobila zanesljive opore. Zato se trudi, da vstvari mase delavskega proletariata in sicer za vsako ceno. Iz gospodarskega stališča pa napredovanje nacionalizirane industrije ni mogoče smatrati kot nekaj, kar ima namen in cilj v samem sebi, temveč je treba vzeti industrijo kot sestavni del celokupnega gospodarstva.

Vprašati je treba, kako visoke so žrtve, ki jih dežela prinaša za zgradnjo industrije in drugič, ali ta industrija nudi prebivalstvu dobro in ceneno blago.

V prvih dveh letih je vlada investirala v nova industrijska podjetja preko 6 milijard rubljev. Za tekoče gospodarsko leto pa je predvidena ogromna vsota 7 in pol milijarde rubljev. Ti velikanski izdatki gredo v prvi vrsti na račun poljedelstva. Celo prijatelji komunizma priznavajo, da se rusko poljedelstvo, čeprav ni bilo radi vojnega komunizma tako docela uničeno kakor industrija, mnogo bolj počasi in mnogo slabotneje dviga kakor industrija, ter že od leta 1927. ne kaže nobenega pravega napredka, to je od dobe, ko se pričel prvi razmah veleindustrije. Kljub temu, da se boljševiki krčevito trudijo spremeniti Rusijo v industrijsko državo, bo vendar še ostalo poljedelstvo za dogleden čas glavna osnova narodnega gospodarstva.

Dežela pa mora radi sovjetske gospodarske politike nositi še druge žrtve. Vlada je hotela veleindustrijo zaščititi pred vsako konkurenco. Zato upravnim potom ovira razvoj vsake industrije, ki bi delala s privatnim kapitalom, celo malo obrt in domačo industrijo. Od leta 1927. dalje se smotreno uničuje zasebno gospodarstvo, bodisi v industriji, bodisi v trgovini. Prepovedan je tudi uvoz kakršnihkoli izdelkov iz tujih držav. Toraj tudi na tem polju mora ruski konsument doprinesati velike žrtve.

Morda je pa vsaj gospodarska vrednost državnih izdelkov zadovoljiva? Vsi poznavači in obiskovalci Rusije iz zadnjega časa so edini (prim. Maurice Bobb, M. A. Russian economic development. London, str. 305, 389 l. dr.), da so produktivni stro-

ški nacionalizirane industrije prilično jako visoki in da kakovost izdelanega blaga daleč zaostaja za ono iz evropskih držav.

Razumljivo je to radi naglice, s katero se dela in radi nekvalficirane delavstva, s katerim mora povečini obratovati sovjetska industrija. Takih izdelkov ne bi mogli sovjeti zaščititi z nobeno carino —, v promet gredo samo za neprodirljivim zidom državnega monopola. Pa tudi na domačem trgu ne bi mogla konkurirati kljub visoki tehniki s privatno malo industrijo niti ne z domačo obrtjo. V tem je tudi eden vzrokov, da jo sovjeti tako drakonistično zatirajo.

Dalje tudi ni mogoče prikrivati, da so sovjeti za vzdrževanje svojega socialističnega gospodarstva vstvarili velikanski birokratični aparat, ki pomenja ogromen in čisto brezkoristen potrošek ljudskega premoženja. Sovjeti se teoretično sicer bore proti birokratizmu, boj pa ima jako malo pomena, ker birokratizem pač bistveno spada k sistemu socialističnega gospodarstva, kjer nihče ne nosi gospodarske odgovornosti za produkcijo in jo vsak zavrača na brezosebno državo. Čim strunjeje se izvaja gospodarski načrt, tem bolj raste birokratičen aparat in tem težje pada v breme ljudstvu.

Lahko bi tudi rekli, da naglega napredka težke industrije nikakor ni pripisovati toliko na roveš pjatiletke, kakor okolnosti, da ima komunistična država neomejeno moč nad svojimi podaniki. Z brutalnostjo in nasilstvom, ki se znano, je spodbujala vse gospodarske sile naroda in jih usmerila le k enemu cilju, a ljudstvo samo pa živi v revščini in pomanjkanju.

Poznamo eno najnovejših del dobrega poznavalca sovjetov (A. Feiler, Das Experiment des Bolschewismus, Frankfurt), ki je rezultat polletnega avtorjevega bivanja v Rusiji v poletju 1929. Feiler sam je pristal sovjetov, je zagovornik boljševičke revolucije, a vendar piše: »Nauk uči: socializem je bogastvo. Toda sedanje življenje ruskega človeka je revščina, je pomanjkanje in po nekaterih pokrajinah naravnost lakota« (str. 16). »Povsod pritrgovanje, povsod se je treba dolge ure nastavljati pred trgovinami, da dobite najpotrebnejše. Celo v Moskvi je prav isto« (str. 23). Vidite osiromašene trgovce, ki se pripravajo s policijo. In potem strahotna slika revolucionarne Rusije: trope tavajočih, zapuščenih otrok, ki gledajo prav kakor mlade živali. Stanovanjske razmere so ostudne! In obljubljeno bogastvo — pravijo, da tisto šele pride. Kmetje se čutijo zatirane« (str. 163). Sili se jih v kolektivno gospodarstvo, čemur pa se upirajo, ker potem niso drugega kakor obubožani proletarci. »Nobene svobode ni. Ni svobode združevanja, ni svobode mišljenja. Še celo pa ni svoboda pisana ali tiskana beseda« (str. 212). »Kaj se čutijo pod računim nadzorom. Denuncijantstvo se je razpaslo do take mere, da nihče nikomur več ne zaupa, da si niti komunisti med seboj več ne zaupajo. Nad celo deželo teži ozračje strahu in preplašenosti, katerega trajno ni moči zadržati« (str. 215). »Niveau mišljenja strašno pada, ker mu primanjkuje vsakega duševnega trenja. Ker ni več svobode mišljenja, poide tudi pogum, da bi sploh kdo še mislil... Ni težko naleteti na Ruso, tudi na komunisto, ki ne bi z grozo motril praznoto, ki mu zija iz uniformiranih časopisov in literature, kakršna po mnogih cenzurah more na dan in je edina pripuščenata del duševna hrana javnosti« (str. 268).

Takšne so torej razmere v sovjetski Rusiji. Slikajo jih očividci, ki so sicer naklonjeni boljševikom. Ruskim boljševikom morda uspe, da spremenijo obličje Rusije in jo pretvorijo v industrijsko državo. Tudi to je mogoče, da izvedejo pjatiletko in ustvarijo iz Rusije prvo gospodarsko silo na svetu. A vse to še ne bo zatrla v ruskem narodu klika po svobodi, brez katere ni življenja.

Molimo, da bi bili vedno z močnejšim Madjarsko je razočarala italijanska nezvestoba

Budimpešta, marca 1931. Novica o sklepu pomorskega asporazuma je udarila kot bomba v madjarsko javnost. Madjarska nima ne morja ne brodovja, pač pa je z največjo pozornostjo zasledovala razvoj pogajanj med Francijo in Italijo, ker je instinktivno slutila, da bo eventualni sporazum vplival tudi na italijansko zunanjo politiko v smeri proti Podonavju in na Balkanu. Madjarsko javno mnenje se je pod pritiskom vladne politike tako zaverovalo v italijansko prijateljstvo, da je mislilo s pomočjo Italije rešiti vse težave, ki Madjarsko oblegajo. Celo znanstveniki so se spravili z veliko vnemo na dokazovanje, da so stiki z nemškimi kulturnim območjem prišli šele potem, ko je italijanska kultura osvežila madjarsko dušo in ji odprla vrata na zapad. V tem smislu se je že dalje časa trudil oficijelni organ madjarskega zunanjepolitičnega društva »Magyar Külpolitika«, ki je dčbesedno zapisal »La so Madjarsko kulturo pomagali ustvarjati Italijani in ne Nemci in da zgodovina 1000 let, posebno pa zadnjih deset let vpije proti kakšnemu madjarsko-nemškemu prijateljstvu. Splet-karije grofa Bethlena z Italijo so torej ustvarile res neko globoko segajočo čustveno razpoloženje za Italijo, kateri na ljubo li Madjari z lahkim srcem žrtvovali Nemce.

Belgrajske vesti

Belgrad, 14. marca. kk. Trgovinski pogodbi z Jugoslavijo in Madjarsko poteceta 30. junija 1931, ker se bosta odpovedali 1. aprila, kakor je to že dolgo določeno. Trgovinska pogodba z Romunijo, ki je potekla že meseca februarja, se je s posebno izmenjavo not podaljšala do istega termina. Kakor znano, namerava Avstrija z vsemi tremi državami skleniti nove trgovinske pogodbe.

Belgrad, 14. marca. 2. 1. aprila se odpre zračni promet na vseh jugoslovanskih linijah. Pričakovati je, da se odpre tudi promet med Sušakom in Kotorom.

Belgrad, 14. marca. 3. Naš izvoz cementa v Turčijo pada, ker je Turčija zgradila tri nove tovarne za cement, tako da jih ima v celoti pet.

Belgrad, 14. marca. AA. Srbsko kmetijsko

društvo v Belgradu obvešča vse gospodarske organizacije v državi, da je zaradi nedostajanja časa in drugih tehničnih nepravil opustilo prireditve državne razstave ovac.

Belgrad, 14. marca. AA. V interesu narodnega zdravlja je upravnik mesta Belgrada izdal pravilnik o pekih.

Belgrad, 14. marca. AA. Za obiskovalce 15. pomladnega sejma v Zagrebu od 25. aprila do 5. maja je prometno ministristvo dovolilo 50 odstotni popust na vseh vlakih razen ekspresa. Za blago, namenjeno na to razstavo, veljajo olajšave tarife 2. odsek B-III.

Belgrad, 14. marca. AA. Sejem je včeraj v tretjem čitanju sprejel načrt poljsko-jugoslovanske konzularne konvencije. Med debato o tej ratifikaciji v sejmju so bili navzoči tudi člani jugoslovanskega poslaništva.

Poplave povzročajo paniko

Voda narasla za 7 m — Številne vasi poplavljene

Brod na Savi, 14. marca. Ž. Davi so se razširile vesti, da je Sava izstopila in preplavila frančiškanski samostan in semenišče. Med prebivalstvom je zavladal strah. Kmalu pa se je ugotovilo, da stanje ni tako strašno. Sava je nocoj narasla, vendar še ni prestopila bregov. Voda je sklozi zemljo prodrla v kleti. V okolici je stanje manj težko. Sava je hitro narasla. Dopoldne je dosegla 732 cm nad normalo. Prav tako so narasle tudi bosanske reke Una, Vrbas in Utrina. Vode, ki obkrožajo Bosanski brod, stalno narasčajo. Danes so že dosegle par hiš. Enako narasčajo vode na Leščanem, Poljskem in Biškem polju. Najtežji pa je položaj na Jelenskem polju, kjer so uničeni vsi posevki. Take poplave niti leta 1924 ni bilo. Poplavljen so številne vasi. Živino so prepeljali na višje ležeče kraje. Nekateri kraji so od pristojnih oblasti zahtevali pomoč. Včeraj je sijalo sonce, ki je talilo sneg. Danes pa je položaj poslabšal dež, ki je pričel padati.

Sremska Mitrovica, 14. marca. Ž. Sava ni poplavlja samo Rače, marveč tudi druge vasi. Sava vedno narasča, ker se sneg tali. Tudi pritoki Save

narasčajo. Občina Rača je zaprosila za nujno pomoč. Okrajni glavar je popoldne prišel na lice mesta. Nivo Save je bil včeraj 689 cm nad normalo. Prebivalstvo je v velikem strahu in se seli v podstrešja. Voda preti, da poruši hiše. Za to so nekatere vasi izpraznili. V Rači so pripravili 50 vagonov za prebivalce, če bi pobegnili, ker je Sava danes narasla za novih 13 cm. Po Savi plavajo veliki hlodi, ki jih skušajo izvlačiti, da bi na ta način obvarovali pontonski most. Pri Samcu je voda 628 cm nad normalo in se še dviga.

Nova Gradiška, 14. marca. Ž. Poplava zavzema vedno večji razmah. Vsa nižina od Stare Gradiške do Kobaša izgleda kakor jezero. Poplava je uničila vse posevke in zaslegla velike gozdne komplekse. Pri Stari Gradiški je voda 750 cm nad normalo. Vasi še niso pod vodo, ker nasip trdno drži. Niže od Gradiške pa se je voda razlila 10 km daleč po poljih.

Kosinj, 14. marca. Ž. Reka Lika je nenadoma narasla in se razlila okrog vsega mesta. Kraj šteje 10.000 prebivalcev. Sedaj je popolnoma odrezan od sveta. Vsi mostovi so namreč pod vodo, mnogi izmed njih pa porušeni. Voda je vdrla v mnoge hiše.

Izredno sodišče v Gorici?

Rim, 14. marca. Nedavno je prispelo iz Gorice v Rim enajst slovenskih obtožencev, ki so obdolženi, da so v noči 30. novembra 1930 v Kopriavih nad Kanalom ustrelili finančnega stražnika C. Rastrelja. Zaprti so v zloglasni ječi »Regina Coeli«. Po raznih znamenjih sklepajo, da bo izredno sodišče zasedalo v Gorici.

Oderuško romunsko posojilo

Pariz, 14. marca. »Excelsior« poroča iz Bukarešte: Ker finančni minister romunski Popovici ni imel pismenega pooblastila, ki se je zahtevalo od vlade, ga je vlada pooblastila, da podpiše pogodbo o posojilu samo ad referendum. Posojilo znaša 53 milijonov dolarjev za 40 let. Od 53 milijonov ostane 10 milijonov v inozemstvu radi plačila avanse, ki ga je dala družba, ki se je v eksploatacijo izročila romunski telefon. Družba bo dala posojilo romunski vladi ob priliki prevzema romunskega telefona. 12 milijonov dolarjev dobi skupina Krüger po pogodbi za zgraditev in eksploatacijo novih cest, katero je nedavno sklenila z romunsko vlado. 3 in pol milijona dolarjev se bo porabilo za konverzijo nekaterih starih dolgov tujih liferantov romunske vlade. Del posojila se bo porabil za plačilo dolgov, ki so znani pod imenom »Questions connexes. Stvarno bo torej Romunija dobila 27 milijonov dolarjev. Polovico te vsote se bo porabilo za agrarno hipotekarni kredit, drugo polovico pa za razne nujne potrebe. Vse to se bo podpisalo v roku 1 do 3 mesecev.

Jugoslovanska narodna umetnost v Nemčiji

Berlin, 14. marca. AA. Zaradi velikega uspeha razstave jugoslovanskih narodnih motivov v Gelsenkirchnu so prireditelji razstavo prenesli v drugo glavno mesto Westfalije, v Recklinghausen. Razstavo je otvoril predsednik westfalskega pokrajinskega zbora Hamm, s svečanim nagovorom pa ugledni član centrauma Leiter. Predavanje o polovanju po Jugoslaviji in značaju naše narodne umetnosti je imel znani publicist Brettholz. Otvoritve se je udeležil tudi naš generalni konzul v Düsseldorfu Brana Marković. V stranski dvorani mestne posvetovalnice je nato priredil Hamm čajanko z zakusko, ki je trajala dolgo v noč. Izrečene so bile množične zahvalnice.

Belgrad, 14. marca. AA. Od 9. maja do 2. avgusta bo v Berlinu velika nemška gradbena razstava, ki ji je namen povečanje in posploševanje zanimanja za to stroko. Na razstavi o gradnji mest in naselbin in ureditvi stanovanj ter tehničnem napredku te panoge tehnike bo kot posebna razstava zastopano »Kmetijsko naselje«. Odbor razstave vabi vse zainteresirane organizacije, da se te razstave udeleže.

Zanimiv konzul

Helsingfors, 14. marca. kk. Danski konzul v Helsingforsu Jensen je izvršil samoumör, ker je v odsotnosti svojega poslanika s ponarejanjem njegovega podpisa prodal vse mobilije poslaništva in poslanikovega privatnega stanovanja za 200.000 finskih mark.

Enofna kmet. stranka na Poljskem

Varšava, 14. marca. kk. Vse tri poljske kmečke stranke Pias, Wyzwolinie in kmečka zveza se bodo jutri združile v skupno stranko pod imenom ljudska stranka, ki ima glavni cilj: boj za demokracijo in za nadaljevanje zakonodajne agrarne reforme, ki se je v sedanjem vladnem kurzu prekinila.

Princ - trgovski potnik imperija

Buenos Aires, 14. marca. AA. Danes odpre waleški princ veliko britansko razstavo. Svečanost bo zaključek velikega potovanja angleških princev po Južni Ameriki, ki sta posetila Panamo, Bolivijo, Peru, Kolumbijo in Čile. Princa sta prepotovala nad 7000 milj ter sta bila povsod sprejeta z velikim navdušenjem. Imperijalna razstava v Buenos Airesu je zelo obsežna in je največja, kar jih je Anglija organizirala v inozemstvu. Razstavilo je nad tisoč angleških podjetij. Vrednost razstavljenih predmetov cenijo na 4 milijone funtov šterlingov. Na razstavi so najrazličnejši industrijski proizvodi, od navadnih šivank do ogromnih lokomotiv in letal. Razstava bo odprta do 27. aprila. Otvoritevni govor bo imel waleški princ. Njegova izvajanja bodo prenesle brezžične postaje.

Dunajska vremenska napoved. Mirno. Precej solnčno vreme. Podnevi badi topla.

Spremembe v diplomatski službi

Belgrad, 14. marca. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja so na predlog zastopnika ministra za zunanje zadeve v soglasju s predsednikom ministrskega sveta premeščeni:

G. Boško Hristić, izredni poslanik in pooblašeni minister v I-2 pri kraljevem poslaništvu v Haagu za izrednega poslanika in pooblaščenega ministra v Atinah.

G. dr. Milan Štražnički, izredni poslanik in pooblašteni minister v 2-I pri kr. poslaništvu v Buenos Airesu, za izrednega poslanika in pooblaščenega ministra v isti skupini in kategoriji pri kr. poslaništvu v Haagu.

Rokodelski teden v Nemčiji

Berlin, 14. marca. AA. Danes so otvorili takozvani rokodelski teden. Kancelar Brüning je v svojem otvoritvenem govoru poudarjal velike zasluge rokodelcev v socialnem in gospodarskem življenju ter jih pozval, naj kljub težkim sedanjim razmeram ne obupajo. Podobno je bilo minulo stoletje, ko so stroji prodrli v gospodarsko življenje.

Tedanja črnogledna prorokovanja se niso uresničila in rokodelci so ostali še nadalje važen činitelj v gospodarskem življenju. Njihova važna naloga je, da tvorijo most med velikim kapitalom in delavstvom. Rokodelci tvorijo ravnotežje med obema silama. Zato so vredni podpore in splošne simpatije.

Spremembe v angleški vladi

London, 14. marca. AA. Smrt varuha drž. pečata Vernona Harsthorna je imela za posledico rekonstrukcijo angleške vlade, ki je postala že itak potrebna zaradi demisije prosvetnega ministra Trevellyana, poštnega ministra Lees-Smitha in zaradi smrti podtajnika za Indijo lorda Russelna.

Davi so bili imenovani: Harry Snell, poslanec spodnje zbornice za državnega podtajnika za Indijo; Parkinson za parlamentarnega tajnika ministrstva za rudo, na njegovo mesto v zakladnem ministrstvu je bil imenovan Charleton. Druga imenovanja bodo v kratkem objavljena.

MacDonald poziva k disciplini

London, 14. marca. AA. Snoči je ministrski predsednik Macdonald v svojem govoru v Northamptonu pozval svoje pristaše, naj ohranijo v sedanjih izrednih in težavnih časih strankarsko disciplino. Med drugim je omenil indijsko vprašanje in rekel, da se indijski podkralj v Delhiju in angleška vlada v Londonu trudita, da pride do popolnega sporazuma med Anglijo in Indijo. Zaupanje med obema narodoma je potrebno, da se nadaljujejo pogajanja in da dobi Indija primerno ustavo. Delegati delavske stranke so skupno s svojimi liberalnimi in konservativnimi tovariši storili na indijski konferenci nekaj, kar opravičuje upanje, da bo delo za indijsko ustavo uspešno in da bosta Anglija in Indija še nadalje sodelovali pod britsko krono.

Dr. Müller umira

Berlin, 14. marca. AA. Zdravstveno stanje bivšega nemškega kancelarja Müllerja je neizpremenjeno. Bolnik je zelo slab in ne bi mogel prenesti operacije.

Arabski bojkot

London, 14. marca. kk. Program arabskega bojkota v Jeruzalemu se glasi: Arabci smejo prodajati židom vse razen zemlje, od židov pa ničesar kupovati razen zemlje.

3000 m globok rov

Los Angeles, 14. marca. AA. Najglobkejši rov sveta za črpanje petroleja bo zgradila družba Shell Oil Co., ki objavlja, da je 30 milj severno od Bakersfielda v Kaliforniji postavila rov do globine 9700 čevljev. Rov bo zgrajen do globine 10.000 čevljev. Najglobkejši rov konkurenčne tvrdke Standard Oil je globok 9629 čevljev.

Drobne vesti

London, 14. marca. AA. Združene države so poslale v Hongkong štiri podmornice, ki naj skupno z angleškimi podmornicami pobijajo tolovajstvo kitajskih piratov. Kitajski razbojniki napadajo in plenijo tako kitajske kakor inozemske ladje.

Pariz, 14. marca. AA. Listi obširno komentirajo včerajšnjo sejo poslanske zbornice. Velika razprava je pomirila ozračje. Svoje komentarje zaključujejo listi s čestitkami Lavalu, ki je znal obvladati težavno situacijo.

Molitve za versko svobodo naših narodnih bratov

bodo v stolnici sv. Nikolaja 19. t. m., na praznik sv. Jožefa dopoldne v temle sporedu: ob pol 10 čitanje poslanice nadškofa dr. Bauerja, ob 10 slovesna pontifikalna sv. maša in nato litanije sv. Jožefa z blagoslovom. Verniki, pridite moliti za versko svobodo bratov! — V drugih župnih cerkvah bodo po naročilu prevze. g. ordinarija molitve pri popoldanski službi božji.

Čal za tržnino, toda priti mora sam osebo v Ljubljano, da dobi ta znesek povrnjen. Komentarja k temu postopanju ni treba posebej pisati, kajti jasno je, da bodo stroški kmeta v Ljubljano večji kakor pa omenjena tržnina.

○ **Dodatek k procesu Plemelj-Pustoslemšek.** K poročilu o sodbi v procesu Plemelj-Pustoslemšek dodajamo, da je bil zasebni tožitelj Slavko Plemelj obsojen tudi v povračilo kazenskih stroškov v smislu § 311. kaz. pravd. reda. Ljubljanečani prav ta odstavek tožbe živahno komentirajo in ugrabijo, koliko bo veljal ta veliki kazenski proces. Eno je gotovo, da bo g. Stanko Plemelj plačal stroške, ki se nanašajo na njegovo zasebno obtožbo. Kakor znano, so sedaj prav enostavne pravde zaradi žaljenja časti pred deželnim sodiščem zelo drage in znašajo stroški navadne pravde okoli 5000 Din. Proces pa se bo še nadaljeval pred višjim deželnim kot apelacijskim sodiščem v Ljubljani.

○ **18. III. 1931 — »Vnebovzrjetec.**
○ **Materinski večer** v Zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece se bo vršil v sredo 18. t. m. točno ob 8 zvečer. Vstop prost. Govori dr. Ivo Pirc o temi: Higijenske raznoterosti.

○ **Današnja javna produkcija gojencev ljubljanskega drž. konservatorija** bo pravi koncert v najlepšem pomenu besede. Program je javnemu nastopu primerno sestavljen, izvaja ga vrsta izvršnih konservatoristov. Prav posebno se opozarjamo na nastop konservatoristijskega orkestra. Haydnovo simfonijo v d-duru izvaja orkester gojencev, ki ga tvorijo 20 konservatoristov, v nekaterih instrumentih pa pomagajo člani opernega orkestra. Orkester šteje 36 članov, vse štiri stavke pa dirigirajo konservatoristi Lipovšek, Müller, Šivic in Šusteršič, vsak po en stavek simfonije. Vstopnina je minimalna, sedeži po 10, 6 in 4 Din, se dobe v veži Filharmonične družbe od 10 dalje. Začetek je točno ob pol 11 v dvorani Filharmonične družbe.

○ **Podporno društvo slepih** v Ljubljani je imenovalo našega odličnega tenorista kr. opere v Ljubljani, g. Leopolda Kovača, v znak priznanja za izredno naklonjenost napram slepim za svojega častnega člana.

○ **Služkinje!** Danes ob 5 popoldne pričnemo z nemškimi tečajem v deklinski šoli pri Sv. Jakobu. Udeležence se še sprejemajo. Pridite točno in prinesite s seboj svinčnik in papir. Mesečna prispevna znaša 5 Din.

○ **Gospa Novak.** Z Vašim cenjenim pismom se v bistvu strinjamo, želeli bi le Vaš točen naslov. Sicer Vas pa v ljudno vašim na prijateljski razgovor. — A. L.

○ **Uprava policije** v Ljubljani razglša: Vsi lastniki motornih vozil, registriranih v področju uprave policije v Ljubljani, ki dosedaj še niso dvignili evidenčne oznake za leto 1931, se pozivajo poveljno, da v izloži kazenskih posledic dvignejo iste do najkasneje 24. marca pri upravi policije v Ljubljani, II. nadstropje, soba 18. Obenem se opozarja, da se vrši zadnji pregled motornih vozil (razen avtobusov, ki bodo pregledani 23. in 24. marca v garaži podjetja Triumph-Auto, Celovška cesta 38) iz območja uprave policije in sreza Ljubljana dne 4. aprila pred poslopjem uprave policije v Ljubljani, in sicer od 9 do 12 in od 15 do 17. Ker se po 4. aprilu ne bo dopustilo nobeno motorno vozilo s staro oznako v javni promet, je v interesu lastnikov-zamudnikov samih, da se temu pozivu točno in čimprej odzovejo.

○ **Vloge, naslovljene na mestno načelstvo** v Ljubljani. Stranke se opozarjajo, da v smislu § 30 zakona o obnem upravnem postopku ne sme poseamezna vloga obsegati več zadev, ki jih je treba reševati vsako zase, temveč, da se mora za vsako zadevo vložiti posebna vloga. To naj javnost smatra za važno in naj se po tem točno ravna. Kajli dveh različnih zadev, ki sta združeni v eni vlogi, tudi ni mogoče pravilno vpisati v delovodni zapisnik št. 1, ker se vloge ne more raztrgati na dva samostojna kosa.

○ **Namesto cvetja na krsto umrle gospe Vide Briski** darujeta za »Dom slepih« Ivanika in Alojzij Vodnik v Ljubljani znesek Din 200. — Bog povrni!

Zobozdravnik

M. U. Dr. Tone Furlan

je odri v Novem mestu ordinacija.

Ordinira od 8 — 12 dopoldne in od 2. — 5. popoldne.

Novo mesto

Ljudsko štetje. Novomeški župan dr. Jos. Režek je sestavil na podlagi tozadevnega zakona občinski popisni odbor za ljudsko štetje. Funkcionarji so sledeči: predsednik g. Matko Davorin, šol. uprav. v pok.; odborniki pa so gg.: Puš Ludvik, prefekt grmske šole, Pirnat Viktor, učitelj, Paučič Josip, trgovec in G. Vales, nadzornik žel. proge. Odbor je že prišel z delom in predpripravi. Mestna občina bo razdeljena na 14 delov, v katerih bodo popisovali uradniki raznih uradov.

Zborovanje živinorejcev. Za 22. marca je sklical okrajni kmetijski referent g. Malace zborovanje živinorejcev za ob 9 dopoldne v prostorih grmske kmetijske šole.

Olepiševalno društvo v Novem mestu ima svoj občni zbor dne 17. marca t. l. ob pol 8 zvečer v mestni posvetovalnici z dnevnim redom: Poročila funkcionarjev, volitve novega odbora in slučajnosti.

Cerklje

Nove hišne tablice, katerih nekateri gospodarji niso prišli iskat na občino, so zadnje dni slovesno zanesli na domove. Pa takih obiskov, ko pride zraven tudi orožnik, ni nihče vesel. Nič se ne motimo, če rečemo, da tudi 23 dinarjev (toliko stane tablica) mnogokdaj ni pri hiši! Časi, ko je vsak otrok nosil v žepu saj enega »kovača«, so že davno minuli.

Skiopirničarje povadaj, su imeli v tiskaljski dvorani že lepo število. Opažamo pa to-le: Kadar je brez vstopnine, je dvorana polna (a ni mala), kadar je pa vstopnina — magari samo en dinar — je pa velika praznota. — To znanje: Ljudje nimajo denarja in pa da za izobrazbo ne dajejo radi. — Zadnji nedeljo je predavala gđ. učiteljica Sakida o pračloveku in njegovem življenju. Zanimivo! Za vodovod (prva etapa od Izvira do Župeče vasi) bo komisijonelni ogled dne 28. t. m. — Vabljeni so vsi zainteresirani ter oni, po čijih zemlji bo tekla cevovod. Ljudje razumejo veliko vrednost in naprave.

Razdejanje pod ledenim oklepom

Do 4000 sadnih dreves poškodoval in uničil led v neka vaseh

Zdihovno, 11. marca.

Poročali smo že, kakšne preglavice so nam napravili ledeni biseri, ki so oklepali naše dreve. V ponedeljek in še tudi ponoči je vse ostalo doma. Marsikje se je ponoči družina premetavala po ležiščih, ni ji bilo do spanja, ko je le malo od hiše pokalo in se lomilo. Vse je čakalo jutra.

Prišlo je torkovo jutro in z njim topel jug. Začelo se je topiti, led je s truščem padal z dreves, drevje se je dvigalo kvišku. V nekaj urah je bilo vse drevje prosto ledu.

Šele tedaj smo mogli ugotoviti škodo. Skoraj z gotovostjo trdimo, da je najbolj trpela naša vas Zdihovno s svojo okolico. Zdihovski hrib je takšen, kakor da so ga vsaj nekaj ur obstreljevali topovi. Največ škoda je, ker ima mlado drevje polomljene vrhove. Srednje močna drevesa so prelomljena v deblu, mnogo pa jih je razkanih po dolgem. Kar se ni dalo upogniti ali zlomiti in je še bolj slabo stalo v zemlji, je padlo s koreninami. Ob zdihovskih ograjah je padlo drevo z več vrhovi in debli, ki ima v premeru le malo manj ko 1 meter. Nad 1 meter pa ima deblu topola, ki se je podrl ob vasi Srednji potok. Koliko velikanov pa je podrl v notranjški šum, še ne vemo. Vsled slabega vremena nismo mogli ugotoviti.

Vej in vejje je na tleh toliko, da tudi porušena drevesa na mehkem ležijo. Treba bo mnogo dela, da se bodo očistila pota in da se bodo polomljena in zrušena drevesa spravila domov.

Ledu se je v kotanjah in po potih na bregovih nabralo na nekaterih mestih čez koleno. Škoda je velika, a ker je pri nas les doma, bomo to že kako

utrpeali. A drugače bo z našim sadnim drevjem. Naša vas ima vse sadno drevje polomljeno in ga bo treba, če ne letos, pa prav gotovo drugo leto zmetati iz vrto. Nekaj bi se ob večji roki moglo še malo popraviti, a tudi temu bo čez par let isto sojeno. Najbolje bi bilo vse težje poškodovano drevje izkopati in zasaditi drugo. To pa bi bilo za naše kraje in naše razmere zelo težko. Po znanih podatkih je pri nas in v vaseh naše okolice poškodovanih okroglo 2500 sadnih dreves, popolnoma nerabnih pa okroglo 1200, kar je za naše bomo gospodarstvo gotovo dovolj velika škoda.

Ob nesreči obupati ne smemo, mora se rešiti, kar se rešiti da. Toda, ako bomo prav samo mi reševali, bo ostalo nerešeno. Obnovitev sadovnjakov je z gospodarskega stališča nujna potreba, mi pa sami tega ne moremo in ne znamo.

Danes se pri nas sadjarstvo ne smatra še za tako važno gospodarsko panogo, a kaj bo čez čas, ko se bo rod zavedel, ko bo poznejši rod prišel do tega, da mu je sadjarstvo tu najrentabilnejša panoga gospodarstva, pa bo našel v vrtoih le šore in spake. Koga bodo pomilovali? Nas! Torej, škodo popravljati po pameti, če tega ne moremo, naj nam narekujejo drugi. Če se sadovnjaki sedaj po pameti ne obnove, bo prilika mogoče za vedno izgubljena.

Vam pa, ki zatrujete, da ste pripravljeni storiti za kmeta vse, ki ne pozabite povedati, da hočete kmetu le dobro, vas prosimo, da nam pridete na pomoč, ne samo z besedo, ampak z besedo in dejanji, posebno tega drugega smo nujno potrebni, mi kmetje, tu okoli Zdihovske planote. — Če bomo trkali, nam odprite!

Kmetje-oškodovanci.

Dnevna kronika

Koledar

Nedelja, 15. marca (4. postna, sredpostna nedelja): Klemen M., spoznavalec; Kristofor.

Novi grobovi

† Umrli je po daljši bolezni dne 13. t. m. gospa Rozalija Kodrič, soproga g. Fr. Kodriča iz Ljubljane. Pogreb je danes popoldne ob 4 urah iz mrtvaške veže na Stari poti št. 2.

† V Rožni dolini pri Viču je umrl v petek Matija Tečan, uslužbenec tovarne Pollak. Pokojni je zapustil mlado ženo in otročice. Pogreb pokojnika bo danes ob pol 4 urah popoldne na viško pokopališče. Preostali naše iskreno sožalje!

Znatne stavbne prihranke

dosežete, če Vam izvrši načrte, proračune in nadzorstvo Teh. inš. biro »Tehna« Ljubljana, Mestni trg št. 25/1.

Osebnosti

— **Iz železniške službe.** — **Premeščeni so:** uradnik II. kategorije Spetič Anton, komerc. uradnik, Prevalje v Maribor glav. kol.; uradnik III. kategorije: Šibenik Miroslav, prometnik, Rače-Fram v Prevalje; Verhovc Franciška, komerc. uradnika, Brežice v Ptuj; Klopčar Izidor, prometnik, Kotoriba na Vrhniko; Gerbec Josip, šel postaje Breg za šefa postaje Straža Toplice; zvančnik I. kateg.: Fegic Ivan, Bistrica, za šefa postaje Gornja Lendava-Mačkovec; zvančnik II. kateg.: Brnot Ivan, kretnik, Polzeva Braslovce v Nomenj; Mastnak Franc, kretnik, Savski Marof v Laško; Potušek Jožef, kretnik, Zidani most v Rimske Toplice; Flegarič Jakob, kretnik, Sava v Tezno; Weitzer Alojzij, kretnik, Tezno na Savo. — **Stalnost** je priznana uradnikom II-5: Glavacu Ivanu, prometniku, Videm-Krško; Makarju Ludoviku, tehn. uradniku, kurilnica Ljubljana II gor. kol.; Jenčiču Marcelu, prometniku, Tezno; Obereignerju Stanislavu, tehn. uradniku, kurilnica Ljubljana I gl. kol. — **Brzojavni signalni izpit** so položili: uradnik II-5 Milčulinič Metoda; zvančnik I-4 Šusteršič Ivan, Metlika; dnevničarji: Slegel Marija, Ljubljana gl. kol. in Velepič Maksimilijana, Ljubljana gl. kol.; prometni izpit: dnevničarja: Požar Herman, Čakovec in Zajc Franc, Laško; komercialni izpit: uradnika II-5: Hrovatin Franc, Škofja Loka; Vukobratovič Branko, Čakovec in dnevničar Rožman Franc, Trbovlje. — **Napredoval** je v zvančnika I-3 Jelušič Josip, admin. zvančnik, prometno-komerc. odeljenje, dosedaj zvančnik II-2. — **Postavljen** je za uradnika II-5 Korosec Karel, prometnik, Videm-Krško. — **Sprejeti** so za dnevničarje: inž. kem. Dolar Nada k strojnemu odeljenju direktije; Dezelak Karel v Vuzenico Muto in Lenart Leo v Rimske Toplice.

Pospešujte domačo industrijo in zahtevajte povsod pravo DAGMAR SVILO.

Ostale vesti

— **Cenj. prodajalce »Slovenca«** po deželi opozarjamo, da sprejemajo plačila za prodane izvode »Slovenca« poleg kolportážnega oddelka v Ljubljani samo še naše podružnice v Mariboru, Celju, Novem mestu, na Jesenicah, v Trbovljah in Ptuj, ter da ne priznamo nikakih plačil, ki bi se izročala kateremukoli našemu potniku. Vsak prodajalec naj plača izkupiček naravnost tam, od koder je prejel mesečni obračun. Naš kolportážni oddelk priloži vsakemu obračunu položnico in samo po tej položnici naj se nakazujejo vsakokratna plačila.

— **60 novih mohorjanov** za 60-letni jubilej pisatelja Finžgarja. Iz Tržiča nam poročajo: Naš g. župnik bi rad spravil skupaj 60 novih članov Družbe sv. Mohorja, ki bi jih poklonil g. pisatelju Finžgarju, družbenemu uredniku za letošnji 60-letni jubilej. Najlense bi se gotovo na tak način oddolžili g. pisatelju za njegovo veliko delo za slovensko ljudstvo, zato smo prepričani, da se bo brez dvoma našlo v naši fari še par članov, ki jih še manjka. Čas za priglasevite je še danes in jutri. — Naj bi lepemu zgledu tržiške župnije sledile vsaj vse večje župnije po vsej Sloveniji.

— **Člani banskega popisnega odbora.** Ban Dravske banovine dr. Drago Marušič je imenoval člane banskega popisnega odbora za ljudsko štetje. Odboru predseduje ban sam. Člani pa so: Barle Ivan, župnik; dr. Gregorič Vinko, zdravnik; Hribar Rado, industrijalec; Juvanec Feodor, šolski ravnatelj v p.; dr. Klinar Tomaž,

šolski župnik; Knez Aleksander, veletržec, Kregar Ivan, pasar; dr. Pipenbacher Josip, gimnazijski ravnatelj v p.; Rebek Josip, ključavničarski mojster; dr. Rupnik Ivan, finančni delegat v p.; Sancin Ivo, šef kmetijskega oddelka v p.; Vargazon Ernest, načelnik železniške direktije v p.; Wester Josip, višji šolski nadzornik v p.; dr. Vončina Fran, načelnik občega oddelka banske uprave.

— **80-letnica p. Hugolina Sattnerja** bo dne 29. novembra 1931; bil je namreč rojen 29. novembra 1851. To sporočamo v vednost javnosti, ki z ozirom na zadnjo pevsko proslavo meni, da smo ta dogodek prezrli.

— **Romarji k sv. Hemi na Koroskem** se pozivljajo, da se prijavijo za skupni list najpoznejše do Velike noči in sicer oni z Gorenjske pri župnem uradu na Jesenicah, oni iz škofoješke okolice pa pri župnem uradu v Javorjah, p. Poljane nad Škofjo loko. Pri prijavi naj navedejo: Priimek, ime, stan, bivališče, občino, rojstno leto in dan. Obenem s prijavo naj pošljejo 10 Din za stroške potnega lista. Romanje se vrši v času od 29. aprila do 2. maja. Na veselo svidenje!

— **Tehniška srednja šola** v Ljubljani vabi vse absolvente in absolventinje bivše Državne obrtne šole in sedanje Tehniške srednje šole, da ji najkasneje do konca tega meseca javijo po dopisnici svoj današnji naslov in zaposlenje z navedbo v katerem šolskem letu in kateri oddelki so dovršili. Letos potече 20 let, kar je bila prejšnja Umetno-obrtna šola preustrojena v Državno obrtno šolo v novem šolskem poslopju na Mirju in namerava direktija v letošnjem šolskem letu objaviti obširnejšo statistiko absolventov po šolskih oddelkih in sedanjih poklicih. Pozivljajo se absolventi: stavbne (gradbene) rokodelske šole, strojne in elektrotehniške delovodske šole, mizarske in strugarske mojstrske in delovodske šole, kiparske in rezbarske in keramiške šole, ženske obrtne šole, višje stavbne in višje strojne šole in odsekov tehniške srednje šole.

Kaj je biorizirano mleko?

— **3 dečki in 3 deklice** v starosti od 5 mesecev do 2 in pol leta se oddajo za svoje. Nadaljnja pojasnila se dobe v »Dečjem Domu kraljice Marije«, Lipičeva ulica v Ljubljani.

— **Izpred sodišča.** Dne 2. marca t. l. se je vršila na okroženem sodišču v Celju pred sodnikom poedinec kazenska razprava proti trgovcu in bivšemu županu Looschniggu Edvardu v Smarju pri Jelšah radi teže telesne poškodbe in razžaljenja časti. Za svoje junaštvo, ki ga je obdolženec pokazal na Vidovdan lanskega leta, ko bi moral po izjavi državnega tožila čuvati javni funkcionar kot načelnik velike občine na sedežu državnih oblasti še posebno dostojnost, je bil obsojen na 1800 Din denarne globe oziroma v slučaju neizpolljivosti na 90 dni zapore pogojno za dobo 2 let.

— **21 mladičev** je skotila svinja trgovcu s prašiči g. Krašovecu Antonu v Št. Vidu pri Stični.

— **Slov. zdravniško društvo** naznanja, da se je na rednem obnem zboru dne 7. t. m. izvoljeni odbor na svoji seji dne 13. t. m. konstituiral sledeče: predsednik: dr. Zajc Ivan, podpredsednik: dr. Gostl Fran, tajnik: dr. Kocijancič Viktor, blaginik: dr. Pintar Ivan, knjižničar, dr. Bajec Oton, odborniki: dr. Kunst Alojzij, dr. Kramarič Lojze, dr. Fink Marija, dr. Brenčič Lojze, dr. Svaiger Drago, dr. Jakša Jože. Namestniki: dr. Češark Albin, dr. Janežič Pavel, dr. Globočnik Edvard, dr. Hubad Ivan, dr. Högl Ivan, dr. Krafec Pavel, dr. Jamar Tone, dr. Kanc Pavel, dr. Hudelist Vinko, dr. Geršelman Elizabeta. Razsodišče: dr. Hebein Jože, dr. Lapajne Zivko, dr. Arko Joško. Revizorja: dr. Praunseis Alojzij, dr. Zalokar Ana.

— **Jadranska straža.** — 12. t. m. se je vršilo v dvorani Direkcije državnih dolgov v Belgradu pod kontrolo državnih oblasti prvo žrebanje loterije Jadranske Straže. Uradni list bo objavil 20. tek. meseca, ker morajo prodajalci srečk do takrat dostaviti končen obračun. Dobitke bo delil izvršni odbor Jadranske Straže v Splitu, kamor se morajo nositi izvlečene srečke.

— **Dom sv. Terezije** v Zagrebu prilaga današnji številki »Slovenca« prošnjo za kakršnikoli prispevek za zgradbo novega zavoda za zapuščene otroke. Prošnjo najtopleje priporočimo, obenem pa opozarjamo, da če vsak znesek, ki se nakaže po priloženih položnicah, srejme kot dar za opisani namen. Naročnine in kakih drugih plačil ne morete poravnati po teh položnicah.

— **Občni zbor »Union« hotelske** in stavbinske d. d. v Ljubljani se vrši 26. t. m. ob 16 v srebrni dvorani Grand hotela Union v Ljubljani. Udeleženci morajo položiti delnice vsaj do 20. t. m. v pisarni hotela Union.

— **Društvo sodnih poduradnikov** in slug za Slovenijo v Ljubljani sklicuje svoj redni občni zbor na dan 22. marca 1931 ob 1 uri popoldne v iustično palačo, soba št. 28 v Ljubljani. Go-

V kavarni

se najlažje obvarujete pred okuženjem, ako uporabljate redno okusne ANACOT pastile.

Dobe se v vseh lekarnah. Cena malega zavitka Din 8.—, velikega zavitka Din 15.—.

spodje tovariši so naprošeni, da se običnega zbora zanesljivo in polnoštevilno udeležijo. — Odbor.

— **Z Ježice** nam piše gospod Stirn, lastnik tamkajšnjega kopališča, da mu zadnja povodenj pri kopališču ni napravila nobene škode ter tudi ni bilo še nobene nevarnosti, da bi voda zalila njegovo kopališče.

— **Američani v Dubrovniku.** Od začetka marca so bili v Dubrovniku že 4 prekoceanski parniki z ameriškim izletniki. Pretekli četrtek je priplul v Dubrovnik nemški parnik »Hamburg«, ki je pripeljal 250 izletnikov, v petek pa »Oceanica« s 170 izletniki. Vsi tuji imajo pravo pomladansko vreme, kar je zelo ugodno vplivalo tudi na ameriške izletnike.

— **V Službenem listu** kraljevske banske uprave št. 19 od 15. marca t. l. je objavljen »Zakon o prometu in kontroli umetnih sladil«, dalje »Zakon o izpremembi in dopolnitvi člena 50. zakona o proračunskih dvanaestinah za mesece: december 1925 ter januar, februar in marec 1926«, »Odločba o dnevnih ambulantskih poštnih uslužbencev«, »Naredba, kako je postopati, da se preprečijo poplave in njih kvarne posledice«, »Razglas o plačevanju izrednega cestnega prispevka avtobusnih podjetnikov« in »Objave banske uprave o občinskih trošarinah, ki jih bodo pobirale občine v letu 1931.«

Govorijo in pišejo

da je postavila tovarna testenin »Pekatelec« na trg novo kakovost ja čnih testenin, ki jo imenuje »Lajnine«. Govorijo in pišejo, da so »Lajnine« res nekaj prav izbornega nekaj nedoseženega

— **Zadeva davčne oprostitve** pri 9 otrokih je prišla v nov štadij; davčne oblasti zahtevajo sedaj vsled odloka min. financ z dne 20. febr. 1931 št. 13.422, da morajo družinske pole, ki izkazujejo število otrok, biti pravilno kolekovane in sicer: prve 3 osebe po 10 Din za osebo, ostale pa po 5 Din; prošnje se morajo kolekovati po 5 Din. Mnogim majhnim posestnikom se sedaj ne bo izplačalo prositi za davčno oprostitev.

— **Razpisani službi.** Predsedstvo deželnega sodišča v Ljubljani razpisuje mesto jetniškega paznika pri deželnem sodišču v Ljubljani. Prošnje je vložiti do 15. aprila. — Okrajni cestni odbor razpisuje mesto tajnika. Pogoji za sprejem je najmanj izobrazba, ki se zahteva za III. uradniško kategorijo. Prošnje je treba vložiti do 28. marca.

— **Banovinski proračuni.** Finančni minister je odobril proračun Drinske in Donavske banovine. Proračun Drinske banovine znaša 100 milijonov, potem ko ga je reducirail za 20 milijonov Din. Proračun Donavske banovine je finančni minister znižal za 22 milijonov in znaša sedaj 150.500.000 Din, dočim je znašal lanski proračun 184.000.000 Din.

— **Pozor na sadne škodljivce.** Ker letos ni bila huda zima, so se sadni škodljivci lahko zdržali in bo vsled tega hud napad na sadno drevje. Prva in najvažnejša naloga vsakega, ki ima sadno drevje, je, da ga temeljito snaži in maže vsaj debela in debelejšje veje z arborinom. Zatrli bo na ta način poleg drugih zajedavcev tudi mnogo jabolčnih zavijalcev, obenem bo pa dosegel gladka debela in veje. Zdravega drevja z gladko kožo se pa škodljivci ogibajo.

— **Razstava kunccev** v Tržicu. Na praznik Sv. Jožefa, dne 19. marca t. l. priredi v Tržicu na Gorenjskem odsek za rejo kunccev Kmet. družbe v Ljubljani razstavo kunccev v telovadnici mešanske šole v Tržicu. Razstava je propagandna značaja in p. rejena v prvi vrsti za to, da se seznanijo najširše plasti naroda z umno rejo domačega kunca ter dobe pojem o raznih vrstah plemenitih nasem, ki nam dajejo poleg mesa tudi dragoceno kožuho. Neustrojene kože n. pr. činčila kune je vredna 30 Din, kože nekaterih drugih pasem so celo dražje, druge zopet cenejše. Pri tem je prehrana kunca, ki je z vsem zadovoljen, tako poceni, da jih redi lahko vsak delavec po nekaj. Poleg koristi, ki bi jo imel od prirejenih mladičev mesa in kožuho, bi našel v času oddiha pri teh živalih lepo razvedrilo ne samo sam, ampak tudi vsa njegova družinica. Odkaz vabi tem potom vse sloje, da si ogledajo to razstavo, kjer dobe tudi brezplačno vsa navodila in nasvete o reji kunccev.

— **»Ilustracija«** 3. štev. je izšla s sledečo vsebino: Pomladanski viharji. — Ampak v življenju je vse drugače (Ivo Grahov). — Konec pusta. — Ali ne spimo preveč. — Krog sportne standarte (Boris Ord). — Mednarodne smuške tekme v Bohinju. — Od hloda do polen (Franjo Strah). — Grafologija (St. Sproc). — Iz gledališč. — Film: Chaplin govori, Chaplin snemlje nov film (F. E. Kisch). — Mođa za pomlad. Londonska šola za manekene. — Še je čas za prehlajenje. — Nove knjige. — Za naše gospodinje. — O ptici selitvi (dr. Stanko Bevk). — Iz vsega sveta. — Zenitev Yussula Khana. Roman (F. Heller). — Slovenska stanovanjska kultura. — Naslovna slika na ovitku: M. Bambič: Pomlad (akvarel). — Ilustracija stane letno Din 100, plačuje se lahko tudi v obrokih. Dobi se v vseh trafikah in knjigarnah po Din 10. — Zahtevajte številko na ogled. — Uprava »Ilustracije«, Ljubljana.

— **M. Humek: Domači vrt.** Praktičen navod, kako ga uredimo, obdelujemo in skrasimo. Pojasnjeno s 102 podobami in 2 barvanimi slikami. Druga predelana in pomnožena izdaja. Ljubljana 1931. Založila Jugoslovanska knjigarna. — Kako nujno potrebno

Pohištvo ŽELEZNO MEDENO NAJSOLIDNEJŠE in NAJCENEJŠE ZAGREB BARONA JELACIĆA 2 **Zmaj** d. d.

nam je kratko, a zato vendarle izčrpno in vsestransko uporabno delo višjega sadjarskega nadzornika M. Humeke o negi domačega vrta, dokazuje že dejstvo, da je knjiga v razmeroma kratkem času doživela drugi tatis. — Nova izdaja se odlikuje v vsakem pogledu: vsebinsko je temeljito razširjena in izpopolnjena, podobno je kar 33 več kakor v prvi izdaji, ako sploh ne štejemo obeh barvnih slik, papir je izvrsten in zunanja oprema knjige je trpežnejša, tako da smo skratka lahko ponosni, da jo imamo. — Po uvodnih besedah, v katerih je važno poudariti: Temeljni pojmi o življenju rastlin, ki razvrščena tvarina na dva dela: Splošno vrtnarstvo, ki obsega poglavja o ureditvi domačega vrta, o pripravi zemlje in gnojenju ter o glavnih vrtnarskih delih. Posebno vrtnarstvo s poglavji o zelenjadstvu (posebno močno razširjeno in izpopolnjeno v novi izdaji), o sadnem drevju na domačem vrtu, o okrasitvi vrta, o gnojilnih sobnih rastlin ali lončnic ter o vrtnarskih orodjih v posameznih mesecih. — Knjiga obsega 234 strani velike oblike ter velja broširana Din 42, v celoti platno vezana Din 54. — Narocila se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— Literarna veda, ki jo je spisal vseučiliški prof. dr. Jakob Kelemina, je naša splošno priznana. Knjiga obravnava na čim krajši način vsa najvažnejša vprašanja, ki se tičejo književnosti. Zato nam je bila neobhodno potrebna in je v korist ne samo dijakom višjih šol, ampak vsakomur, ki se zanima za kulturna vprašanja. Cena tej znanstveni knjigi, ki stane 26 Din — vezana 34 Din, je zelo nizka. Založila jo je Nova Založba v Ljubljani.

— Karlo Adamičevih »7 Velikonočnih« je izšlo. Cena 12 Din, daljše partituro po 8 Din. Narocajo se pri skladatelju v Koprivnici.

— Sanatorij v Mariboru, Gosposka ulica 49, telefon 2358. Lastnik in vodja primarij dr. Černič, specialist za kirurgijo. Sanatorij je namodernije urejen za operacije in opremljen z zdavnimi aparati: višinskim solncem za obsevanje ran, kostnih in sklepnih vnetij; tonizatorjem za elektriziranje po poškodbah in ohlajenosti čreves; diatermijo za električno pregrevanje in elektr. izžiganje; žarnico »hala« za revmatična in druga boleča vnetja; »entero-cleaneerij« za notranje črevesne kopeli pri zaprtosti, napihovanju in za splošni telesni dvig. Dnevna oskrba: I. razr. 120 Din, II. razr. 80 Din, III. razr. 60 Din.

— Priznana desinfekcijsko in toaletno sredstvo SANOFORM imajo stalno v zalogi vse lekarne in drogerije.

— Sadržaj! Zahtevajte vedno le originalni »ARBORIN«, znamko, ki je zakonito zaščitena!

— Ljubljana dobi higijensko pitno mleko! Kakor smo čuli, nameravajo Osrednje mlekarne v Ljubljani, Majstrova ulica 10, svoj obrat popolnoma preurediti ter slediti zgledu mlekar vseh večjih mest inozemstva. Nabavile so si najmodernejše stroje ter bodo nudile v najkrajši dobi kvalitativno najboljšo mleko z garantirano točnobo najmanj 3,5 odstotkov in koga je bilo prebrati pod imenom »Bios« pitno mleko. To polnomastno mleko je na poseben način očiščeno vseh bakterij in se more uživati v takem stanju kakor ga mlekarne nudijo, dočim je bil skoraj vsak konzument mleka primoran, če je hotel piti zdravo mleko, istega prekuhati. S tem je pa že mleko zgubilo na svoji vrednosti, ker so se uničili potem prekuhavanja vsi vitamini. To prekuhavanje bo sedaj lahko odpadlo, ker bodo Osrednje mlekarne dostavljale mleko v higijenskih steklenicah v zgodnjih jutranjih urah na dom, ki bo takoj užito, torej brez prekuhavanja in polno na masčobi kakor na vitaminih.

— Winetou II. zvezek smo razposlali samo tistim naročnikom, ki so prvega že plačali, drugi ga dobijo, ko prejšnjega plačajo, tako se bo mo ravnali tudi pri naslednjih zvezkih. Cirilova tiskarna Maribor.

— Karl May: Iz Bagdada v Stambul III. zvezek je izšel. Cena 15 Din. — Cirilova tiskarna v Mariboru.

— Visoko odlikovanje, Dunajska tvrda Ign. Gelert je prejela dne 10. febr. 1931 naslov dvorskega dobavitelja v priznanje za vzorno izvrševanje in brezhibno obratovanje velike hladilne in zamrzovalne naprave v kraljevem dvorcu na Dedinju.

— Pere, svetlo lila, kemično čisti, barva obleke v vseh barvah — Franjo Potočnik, Kranj.

— Jadranska Straža v Ljubljani priredi o Binkošti izlet v severni Jadran. Prijave sprejema g. prof. Franjo Sič, Vogelnova ul. 3. Podrobnosti pozneje.

— Tvrda Julio Meinl prireja v dneh 12.—19. marca v vseh svojih prodajalnih teden prodaje likerjev lastnega izdelka. Opozorjamo na poskusne steklenice z izjemno ceno po Din 4.—.

— Kraški teran, goriški bric dobite vedno v gostilni Černetovi (s Sv. Gore pri Gorici), Zagreb, Radičeva ulica 1 (na dvorišču) tik Jelacicevega trga. Priporočamo se vsem Slovincem, ki potujejo v Zagreb.

— Gumi-klinika Goršič, Dunajska cesta št. 9, popravlja z najmodernejšimi stroji pnevmatike, galoše, snežne čevlje in podobno.

Celje

19. III. 1931 — »Vnebovzetje«. — Naročniki v Celju prejmejo danes priloženo vabilo na koncert »Vnebovzetje«, ki ga izvaja Slov. pevsko društvo »Maribor« dne 19. marca 1931 ob pol petih popoldne v dvorani Ljudske posojilnice v Celju. Koncerta se udeležijo tudi g. jubilarci. Kot solisti sodelujejo: Loviščeva, Živko in Neralič. — Predprodaja vstopnic Slomškova zadruga in Goršič & Leskovec.

— Predavanje mojstra Jakopiča bodo ponazarjale skioptične slike, ki jih prinese mojster s seboj. Ta pripomba je na lepakih pomotoma izostala. Opozorjamo tudi na vijolični koncert, ki ga bo pred predavanjem izvajal virtuoz ravnatelj Karle Sanein.

— Gledališka družina KPD bo danes poseljenila v tej sezoni odigrala Molierovo duhovito komedijo »Namišljeni bolnik«. Vstopnice se dobijo tudi dopoldne med 9 in 12 pri dnevnih blaginji v Ljudskem domu.

— Tatrina na sredpostnem sejmu. Posestnica Pogladič Matilda iz Nove cerkve je imela v ročni košari listnico z Din 1742.— in razne dokumente za njenega moža Ivana. Prišla je bila na sredpostni sejem in okoli četrt na 10 dopoldne je nabajala na Glavnem trgu. Neznana dama je segla v njeno košaro in listnica z vso vsebino je izginila kot kafa. O storilcu ni sleda.

Maribor Mrtve delovne sile Brezposelnost v Mariboru

Vse resnejše oblike zavzema brezposelnost v zadnjih letih. Tudi Mariboru ni ostalo prihranjeno zlo brezposelnosti. Jeseni 1930 je pričela izredno naraščati in je dosegla v zimskih mesecih višek. Razne ustanove so v okvirju možnosti pomagale ublaževati zlo brezposelnosti s podporami. Toda navzlic temu se proti koncu zimske sezone stanje brezposelnosti vsebolj poostreje. S pričetkom gradbene sezone, ki bo letos gotovo živahnjeja kakor lansko leto, pa se bo to težko stanje gotovo znatno omililo. Zanimivo pa je vprašanje, odkod prihaja glavni kontingent brezposelnih v Mariboru. Predvsem se je povečal dotok brezposelnih v Maribor z elektrifikacijo Mežiške doline. Sploh se zatekajo v Maribor brezposelni iz teritorija vse blave Stajerske ter iščejo pomoči pri tukajšnji Borzi deli. Prav posebno je zajela težka gospodarska kriza kovinsko in usnjarsko industrijo; pa tudi v tekstilni industriji so vse bolj čutili posledice te krize. Mnogi se vrste brezposelnih, ki jim tekstilne tvornice ne morejo dati več vsakdanjega kruha. Nadaljnji vzrok naraščanja brezposelnosti v prošlem delovnem letu

□ V mariborski stolnici se praznuje v petek, dne 20. t. m. 20. letnica škofskega posvečenja mariborskega vladike prevzisenega knezoškofa dr. A. Karlna. Ob tej priliki bo ob 8 v stolnici slovesna pontifikalna sv. maša z zahvalnico.

□ Novo podružnico otvori z jutrišnjim dnem na Aleksandrovi cesti 6 mariborska uprava. Novo podružnico otvarjamo na željo številnih naših naročnikov in inserentov v graškem in meljskem predmestju, ki jim je bila centralna uprava na Glavnem trgu nekoliko od rok. V naši novi podružnici se bo prodajal »Slovenec«, ravno tako se bodo sprejemali tudi inserati in naročnina za nove naročnike. Istotam prejmejo cenjeni naročniki, inse renti in prijatelji vsa pojasnila v zadevi oglasov in drugih poslovnih upravnih zadev.

□ Vseučiliški profesor dr. Ozvald predava. V petek predava v Ljudski univerzi univerzitetni profesor dr. K. Ozvald o »Današnji nadkulturi in zakonu«. Odgovoril bo na vprašanje: Kakšna vzgoja je potrebna, da zajamči čim srečnejši zakon?

□ Smrtna kosa. Umrli je v starosti 28 let soproga mariborskega pomočnika, Marija Bentina, Jezdarska ulica. Pogreb bo v ponedeljek ob 15 iz mrlišnice na mestnem pokopališču. Blag ji spomin!

□ Nič občnega zba a. Občni zbor mariborskega Zdravniškega društva, ki bi se imel vršiti danes zvečer pri Orlu, se je preložil na poznejši čas.

□ Zažgala hišo, da pride do zavarovalnice. Apolonija Urlep iz Sel je dne 10. novembra zažgala svojo hišo z gospodarskim poslopjem vred, potem ko je bila nekaj dni prej zvišala svojo zavarovalnino pri zavarovalni družbi »Dunav«. Obtoženka, ki je včeraj sedela na zatožni klopi priznava, da je hotela priti do zavarovalnice na ta način, da je zažgala hišo; potem bi si lahko postavila novo hišo, ker je bila njena hiša že stara, lesena ter v slabem stanju. Urlepova je bila obsojena na dva meseca strogega zapor, pogojno eno leto.

□ V Omladiškem domu se ponovi danes ob pol 17 v proslavo Finžgarjeve 60. letnice nje ova »Veriga«. Vsi, ki niste mogli danes teden dobiti več vstopnice in ki znate ceniti kulturno delovanje Katoliške mladine!

□ Petrov blagor. Mariborsko Ribarsko društvo namerava zgraditi pri Smilavzu veliko vališče. Stroški za ureditev omenjenega vališča se računajo na pol milijona dinarjev. V interesu razvoja ribarskega sporta je, da se omenjena prizadevanja ma-

je brez dvoma pešanje gradbene akcije tako v mestu kakor v bližnji okolici, pa tudi v preselitvi nekaterih uradov iz Maribora, s čimer so bili zlasti težko prizadeti obrtni sloji, in sicer predvsem mala obrt. Hlad udarec predstavlja za domače brezposelne delavstvo tudi okolnost, da so zaprti inozemski delovni trgi, kamor je bilo prej vsaj delno mogoče uravnati tok domačih brezposelnih moči. Iz razgovora s merodajnim predstavnikom državne socialne politične oblasti smo mogli razbrati, da je edina ter najučinkovitejša pomoč proti brezposelnosti v javnih delih: gradnja in popraviljanje novih cest, gradnja stanovanj. Po denarnih zavodih počivajo težki milijoni brez haska... Po Mariboru pa je videti iz dneva v dan večje število mladih žrtev, ki hodijo iz hiše v hišo in beračijo. Nekaj bi treba storiti; vsaj načrt naj se uresniči, po katerem naj bi se zgradil po vzoru drugih mest azil za brezposelne, kjer bi brezposelni imeli prenočišče in ravno tako tudi oni, ki potujejo na svoja mesta. Zadeva vseh merodajnih lokalnih činiteljev je, da se sproži to važno vprašanje in da se dovede do uresničenja.

ribarskega Ribarskega društva za ureditev tega vališča od strani vseh merodajnih činiteljev čimbolj podpro.

□ Slovo od mariborskega odr. Kakor smo že poročali, odhaja priljubljeni mariborski tenor Stjepan Ivelja v Zagreb. Ob priliki njegovega poslovilnega večera se uprizori popularna opereta »Piskrovec«, v kateri je Ivelja prvokrat nastopil na mariborskem odru.

□ Mariborska javnost in mariborski peki. Z ozirom na tozadevno notico v četrtkovi številki pod gornjim naslovom nam sporoča načelstvo občinskega tržnega odseka, da je tržni odsek sestavil predloge zaradi znižanja krušnih cen ter jih poslal banki upravi v Ljubljano, od katere pa še ni prišel odgovor.

□ Ponočni ples na stojnicah... Na voglu Aleksandrovi in Prešernove ulice je stojnica. Zahotelo se je neki čestiti mariborski gospodini, da se je v ponočni uri vzel na stojnico in otvorila ples... Šli so pasanti mimo in imeli zabavo. Iz daljave se je stvorila postava zakona... Plesalka je kakor bi trenil izginila iz svojega plesišča ter izginila v noč. Pasanti pravijo, da niso ponočni plesi na omenjeni stojnici nič kaj redek pojav...

□ 24 ur pred poroko sunil svinjo za — gostijo. Ivan Lašič iz okolice Ljutomerja je 19 krat predkaznovan. V noči na 25. novembra lanskega leta je šel ter s pomočjo nekega Antona Kosca iz Senčaka odnesel posestnici Alojziji Cimermanovi v Vogričevih svinjo, vredno 600 Din. Včeraj se je zagovarjal pred mariborskim senatom. Soobtoženi sta tudi njegova žena Alojzija Lašič ter Ivana Znidarič, ker sta ukradeno svinjo skrili na podstrešju in dopovedovali oročnikom, da je to domača svinja. Pozneje, pa sta zatrjevali, da sta svinjo kupili od Antona Kosca. Kosce je bil obsojen na en mesec strogega zapor, Ivan Lašič na 14 dni strogega zapor, pridržek ter 5 letno zgubo častnih pravic, Alojzija Lašič na 3 mesece strogega zapor. Znidaričeva je bila izločena, ker ni prišla k razpravi. Razpravo je vodil sodnik okrožnega sodišča Zemljik, Kolšek in Azman prisednika. Obtožbo je zastopal državni tožilec Sever.

□ Hotel Orel ima zvečer koncert. □ Novo trgovino s specijarijo, moderno urejeno, otvori v Gosposki ulici 11 gosp. Alojzij Lesjak. Trgovini bo dodal še bufet. Več glej v oglasnem delu.

□ Naznanjam, da sem prevzel mlin ml. Pavle Fras v Bistrici pri Limbušu, za dobo petih let. Ivan Šiško, mlinar.

Slovenska Bistrica

Živinski in kramarski semenj se preteklo sredo zaradi viharja in velikih snežnih zametov ni vršil. Kmetje so prignali samo 6 glav govede, pa so jih morali zaradi viharja postaviti v hlev.

Podružnica Bač'e. Po mestu se širijo vesti, da namerava Bač'a pri nas otvoriti glavno zalogo svojih čevljev za Slovenijo. To ne odgovarja resnici. V Slov. Bistrici bo samo navadna podružnica.

Uradni dan, ki se zadnjič zaradi snežnih zametov ni vršil, bo prihodnje sredo v prostori mestne občine. Poleg tega so uradni dnevi za ves mariborski okraj — desni breg — vsak torek in petek v Mariboru.

Vzajemna in posojilna zadruga ima svoj občni zbor dne 26. marca.

Propagandna smuška tekma se vrši danes popoldne. Tekmo prirede kmetijski fantje z mariborskimi dijaki na progi Sv. Urh—Tinje pod vodstvom tinjskega šolskega upravitelja g. Tomžiča.

Konjice

Novi občinski odbor je imel te dni svojo prvo sejo, na kateri je pretresal proračun. Po daljši debati je bil proračun z večino glasov sprejet.

Hripa je pri nas hvala Bogu ponehala. Mrtvaški zvon je utihnil. Po vaseh je še sicer precej bolnikov, toda smrtni slučaji so postali bolj redki.

Fantovska Marijanska kongregacija ima na praznik sv. Jožefa svoj marijanski sestanek v društvenem domu. Fantje-kongreganisti, pridite polnoštevilno!

Snega nam je zopet nasulo toliko, da bomo z njim shajali lahko do Velike noči. Avtobusni promet Maribor—Celje je zopet do nadaljnjega uklenjen, dokler se vreme ne izboljša.

Občni zbor Dravskega podružnice SPD v Konjicah se vrši 18. marca 1931 v dvorani Narodnega doma v Konjicah z običajnim dnevnim redom.

Ljutomer

Smrtna kosa. Pretekli četrtrek je na svojem domu v Ljutomeru izdihnil svojo blago dušo veleposestnik g. Anton Lah. Pred pol letom ga je zadela kap. Od takrat je bil priklenjen na bolniško posteljo. Zadnje tedne je mnogo trpel. Medtem je bil dvakrat previden s sv. zakramenti. Bil je korenina med starejšimi Ljutomerčani. Star naročnik »Slovenca«. Preostali gospe soprogi in otrokom naše iskreno sožalje!

Veliko zanimanje vlada za današnjo uprizoritev velike rimske igre »Quo vadis« v Katoliškem domu. Predstava se prične točno ob polstirih. Blagajna bo odprta že eno uro pred pričetkom predstave.

Litija

Smrtna kosa. V torek 10. marca smo pokopali v Polšniku najstarejšega moža v iari, posestnika Franceta Repovša s Koprivnika pri Litiji. Pokojnik je bil prava gorska grča in je dosegel le po starost 90 let. Mnogoštevilno spremstvo na njegov, zadnji poti je dokaz njegovi splošni priljubljenosti. Naj v miru počiva!

Radio. V Litiji se je radio zelo hitro udomačil, tako da imamo okoli 70 naročnikov v Litiji in najbližji okolici. So pa v Litiji nekaterniki, ki imajo razne električne masazne aparate, katere uporabljajo najraje v času, ko se čujejo oddajne postaje. So tako brezobzirni, da vsak čas vprežejo svoje aparate in s tem absolutno onemogočajo sprejem radio-programov. Prosimo sl. poštno direkcijo, da tozadevno v Litiji napravi red, če drugače ne, da se tem brezobzirnežem odvzamejo aparati, če nimajo toliko zmisla in odgovornosti, da bi uporabljali aparate le v gotovem času, ko ni sprejema.

Zanimiv pevski koncert. Opozorjamo Litijane na pevski koncert, katerega priredi prosvetno društvo v Smartnem na praznik sv. Jožefa ob 3 popoldne v društveni dvorani v Smartnem pri Litiji. Na sporedu poje moški, ženski in mešani zbor 11 pevskih točk. Isto prosvetno društvo je prošlo nedeljo igralo v namen zgradbe gasilskega doma v Litiji dramo v 5 dejanjih »Živa pokopana« z najboljšim moralnim in gnotnim uspehom.

Zmrznila. Pri prejšnjem županu Ivanu Batišu na Konju je živel občinski uboga Goršek Marija, stara 83 let. V torek je odšla z doma proti Ponovičam, kjer je zavila k nekemu sosedu v hišo. Potem je hotela v noči nazaj k Batišovi, kamor se pa ni vrnila. V snegu je zašla s poti ter so jo v četrtek 12. marca našli zmrznjeno ob stezi na travniku »Pod starino«. Pokopali so jo na farnem pokopališču na Savi.

Trbovlje

Delavska akademija bo na sv. Jožefa dan ob pol 4 popoldne v Društvenem domu, na kateri bo predavanje o sodobnih delavskih vprašanjih. Govornik pride iz Ljubljane.

Kmetijsko nadaljevalna šola v Trbovljah priredi dne 19. marca ob 8 do 10 dopoldne v Društvenem domu filmsko predavanje o uspešnem in naprednem kmetijstvu. Predavajo strokovnjaki iz Ljubljane. Vstop prost.

Elektrifikacija Knezdel—Planinska vas. Zainteresirani kmetje so se sešli z zastopniki občine in zadržne elektrarne v četrtek 12. marca na tukajšnji občini. Sestanek je prinesel jasnost in pokazal možnost elektrifikacije omenjenih vasi. G. župan, ki je vodil razgovor, je naselil finančno stran, katera je tako ugodna, da bo proračun za glavni vod, ki bo vezal obe vasi s Trbovljami preko Rovt, že z dosedaj od občine v ta namen deponiranim denarjem in s pomočjo zadržne elektrarne pokrit. Z delom se bo kaj začelo, ko komisija pregleda teren in potrdi načrt. Priprave in delo vodi od vseh treh korporacij sestavljeni odbor. Pravijo, da bo meseca maja v teh vaseh elektrika že svetila.

Občni zbor krojaške in šivilske zadruge se vrši danes ob 1 popoldne v Društvenem domu.

Knjižnica Prosvetnega društva posuje vsake nedeljo in praznik od 8 do 11 dopoldne.

Središče ob Dravi

Nad pričakovanje dobro se je obnesel 10-dnevni tečaj zavoda za zaščito mater in dece in njega razstava v Društvenem domu. Bilo je skupno 22 predavanj, ki so jih poselele žene in dekleta z izredno vestnostjo in sledile izvajanjem predavateljev z največjo pazljivostjo. Skupen obisk nad 1500. To je dokaz, da so slična predavanja nujno potrebna in da ljudstvo želi izobrazbe. Samo treba mu je nuditi in sicer takšno, ki res koristi. Uspeh bo tem sigurnejši, ker je zaščitna sestra obiskala tudi skoro vse družine v fari, ki imajo male otroke in se na licu mesta dajala razna navodila. Kar težko je bilo materam, ko se je tečaj zaključil. Toplo zahvalo izrekajo Zavodu za zašč. mater in dece v Ljubljani, g. dr. Heissu, zaščitni sestri Božičevi za njihov trud, pa tudi društvu »Središča Prosveta«, ki je tečaj oskrbelo in vse tako sprotno izpeljalo.

Na Jožefovo 19. marca po večernicah bo v Društvenem domu proslava: »Očetovega dne«. Može in fantje, tedaj pa Vi napolnite dvorano. ker Vaš je ta dan!

Vojnik pri Celju

Nedeljski »Slovenec« se dobi od polsedmih naprej pri župni cerkvi, po rani maši na trgu in pri organistu g. Šoparju. Segajte pridno po njem!

Naročite se takoj na knjige družbe sv. Mohorja, ker čas vpisovanja poteka. Za 20 Din dobite 6 krasnih knjig.

Zivahna prosvetna delavnost. Naši fantje, združeni v fantovskem odseku kat. prosvetnega društva, se pridno gibljejo. Na pustno nedeljo so priredili Slomškovo proslavo, ki je prav lope uspeha. Takoj nato so pa štirikrat zaporedoma vpriporili Trpljenje in smrt Jezusa Kristusa. Sedaj se pa že uče novo igro, ki jo bodo vpriporili po Veliki noči.

Umrli je g. Franc Vidmar, čevljarški mojster. Rajni je imel v trgu čedno hišo, pa je prišel po krivdi nekoga na beraško palico. N. v. m. p!

Smartno pri Velenju

»Provisorium«. Da je pokopališče v Smartnem pri Saleku v splošnem še kar čedno, bo priznal vsakdo, zlasti, kdor se spomni, kakšno je bilo pred kakimi osmimi leti. Izjemo dela le zunanost nagrobne kapele grofice Harnoncour, ki hitro propada. Ob obeh vhodih te pozdravi po en par mogočnih cipres, kakršne vidiš redko kje na deželi. Presenešeno število grobnic (15). V ozadju pokopališča (voro) nad pokopališkim križem štiri košate ciprese lepo vejnato kapelo. Pred križem je spomenik, ki pove, da tam čaka angelske trombe zlatomašnik Franc Cizej. Silno skromnemu spomeniku bi končno že ne bilo kaj reči, če se ne bi na postavitku že tako dolgo blestela beseda »Provisorium«. Besedilo zgoraj se že precej pozna zob časa. Poteklo je danes teden ravno sedem let od pogreba g. župnika. Precej po njegovi smrti je bil naročen primeren spomenik možu, ki je nad trideset let delil bridkosti in radosti s svojimi župljani. Dotična tvrda je do bila znatno svoto na račun. Danes pa ni spomenika in ni denarja. Pravijo, da čez sedem let vse prav pride. Ali bo ta »Provisorium« res postal »Definitorium«?

Župljan.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 15. marca ob 15: »VERIGA«. — Ob 20: »CIGANSKA LJUBEZEN«. Znižane cene.

PTUJSKO GLEDALIŠČE

Ponedeljek, 16. marca ob 20: »ČARDAŠKA KNJIGINJA«. Govstovanja mariborskega gledališča.

Ptuj

Odlikovanje. Profesor na ptujski gimnaziji g. svetnik Kolarč Anton je bil odlikovan za svoje dolgoletno in vneto delovanje z redom sv. Save V. razreda. Red mu je z diplomom izročil v petek dopoldne gimn. ravnatelj g. dr. Komljanec, ki je odlikovance vprilo vsega proforskoga zbora primerno nagovoril s čestitkami. Čestitkam se pridružuje tudi naše uredništvo!

Na ptujski gimnaziji je bil v nekaj predmetih dalje časa pouk skrčen, ker za prestavljenima gospodoma ni takoj prišlo nadomestilo. Sedaj sta nastavljeni na ptujsko gimnazijo dva profesorja gg. Onič Franc in Mavrič Martin, ki je prej služboval v Ljubljani. Šli si se tudi, da je profesorica g. Branc Emilija prestavljena na tehnično fakulteto ljubljanske univerze.

Umrli je v St. Janžu na Dravskem polju 64 let stari posestnik Dobnik Martin iz Zlatotolja. Pokojnik je postal žrtev bolezni, ki si jo je nakopal v svetovni vojni, kjer je služil s petimi sinovi. Zanimivo je, da je pokojnikovo posestvo štirikrat pogorelo.

Izreden sestanek pekov za ptujski in ljutomerski okraj se je vršil 12. t. m. v Brenčičevi gostilni. Sklical ga je načelnik ptujskih pekovskih mojstrov Lozinšek. Ljutomersko glavarstvo je zastopal dr. Mlinar, ptujsko g. Mokole, mesto Ptuj župan Brenčič Miha, obrtno zbornico pa njen podnačelnik mlinar Zadravec iz Središča. Slo je za določitev cen raznim vrstam kruha, ki naj bodo enake v obeh glavarstvih. Po obirnem Lozinškovem poročilu in zmerni debati o kalkulaciji kruha in moke se je soglasno sprejela resolucija, ki jo bodo poslali kr. banki upravi in obema prej imenovanim glavarstvom. V tej resoluciji prosijo peki, naj oblast uvidi njih težak položaj. Zato naj se tudi v teh krajih dovolijo cene, ki so sedaj v veljavi v Ljubljani, Mariboru in Celju. Do rešitve pa bodo v Ptuj veljale cene od 1. januarja, torej znižane.

Marenberg

Kat. prosvetno društvo v Marenbergu priredi na Jožefovo, dne 19. marca ob 3 popoldne v dvorani g. Alojzija Brudermanna zelo zanimivo skioptično predavanje o »Poljski in boljševiški nevarnosti«. Predaval bo g. profesor dr. Jan Sedivy iz Maribora, kar je sam videl in doživel na svojem potovanju po tej slovanski državi. Naj nikdo ne zamudi prilike, slišati tako izvrnega in poučnega predavanja o državi, ki vedno bolj išče stikov in s tem kaže zanimanje za kraljevino Jugoslavijo.

Srčne, živčne in ženske bolezni se uspešno zdravijo

v Dobrni.

Do 15. junija kompletno 20 dnevno zdravljenje (avto, stanovanje, hrana, kopeli in zdravnik) za Din 1200.—. Prospekti zastoj.